

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Madžarska odklanja Briandov predlog

Ker bi bile s tem pokopane vse njene nade na revizijo
meja in mirovni pogodbi

Budimpešta, 4. junija s. »Az Uszaj« je izvedel, da se bo glasil madžarski odgovor na Briandovo spomenico o Pan-evropi približno takole:

Madžarska priznava tezo, da bodo evropske države lahko uspevale samo v veliki gospodarski enoti. Preko te teo-retične ugotovitve Madžarska ne more iti, ker se ne more priključiti organizaciji, ki temelji na tem, da ostane zuna-rije stanje v Evropi nespremenjeno. Madžarska pod nobenim pogojem ne more podpisati listine, ki bi za vselej pokopala njene nade, da se popravi krivice, ki so ji bile prizadete. Po šte-vilnih brezuspešnih poskusih v zadnjih

letih je sedaj prišel čas, da se morajo popraviti napake v mirovni pogodbi.

Zeneva, 4. junija. s. Na današnjem plenarnem zasedanju odbora za evropsko sodelovanje je omenil v splošni razpravi nemški socialno-demokratski poslanec dr. Breitscheid Briandov načrt o Pan-evropi in govoril o možnosti evropskega sodelovanja. Govornik je na-čeloma pristal na idejo evropske zveze držav, vendar je kritiziral nekatere podrobnosti predlaganega besedila. H koncu je izjavil, da bi bilo mogoče ta načrt izvesti samo v okviru Društva narodov in da nikakor ne bi smel biti naperjen proti katerikoli skupini držav.

Londonško potovanje grofa Bethlena

Zahvalil se bo Angliji za dosedanje podporo in prosil za večje posojilo,
da ublaži gospodarsko krizo

Budimpešta, 4. junija. d. Kakor poro-čajo listi, bo ministrski predsednik grof Bethlen v kratkem odpotoval v London. Temu potovanju pripisujejo v madžar-skih političnih krogih veliko važnost in pričakujejo, da bo rodilo za Madžarsko zelo ugodne uspehe.

Budimpešta, 4. junija. g. Potovanje ministrskega predsednika grofa Bethle-na v London je izzvalo v političnih kro-gih veliko zanimanje. Odhod je določen na dan 15. junija. Grof Bethlen bo po-toval v spremstvu svoje soproge in bo ostal v Londonu 8 do 10 dni. V politi-čnih krogih se širijo govorice, da je za njegovo potovanje v London posredo-vala madžarska socialno-demokratska stranka. Socialistični poslanec Payer se je na vprašanje o tem izognil odgovoru in omeil na kratko ugotovitev, da vzdr-žuje madžarska delavska stranka prija-teljski odnosje z angleško delavsko stranko. Zatrjuje se tudi, da je Bethle-novo potovanje v zvezi s svoječasnim

potovanjem avstrijskega zveznega kan-celarja v London. Dr. Schönerer so v Lon-donu svetovali, naj razoroži Heimwehr in sedaj je treba čakati, kakšen nasvet bo prinesel grof Bethlen iz Londona.

V političnih krogih se govori, da gre grof Bethlen v London zahtevati se za pomoč, ki jo je angleška vlada ru-dila Madžarski na haški in pariški kon-ferenci ter v vprašanju vzhodnih repa-racij. Dasiravno se je že dalj časa go-vo-rilo v Budimpešti o inozemskih po-tovanjih ministrskega predsednika, je vendar vest o njegovem skorajšnjem potovanju v London vzbudila veliko pre-senečenje. Kakor piše »Pesti Hirlap«, je potovanje v zvezi samo z rešitvijo raznih gospodarskih vprašanj ter naj-brže tudi z najetjem inozemskega po-sojila. Obenem javlja list, da se bo Beth-len sestel v Londonu z Rothermerom in ga povabil, naj obišče madžarsko pre-stolnico.

Sanacija hrvatskega kmetijskega združništva

Petmilijonska državna podpora za sanacijo zveze hr-vatskih kmečkih zadrug

Zagreb, 4. junija. n. »Seljaški glas« prinaša na prvem mestu preko cele strani naslednjo vest: »Sanacija saveza hrvatskih seljaških zadrug. Slabo poslo-vanje stare uprave in izgube pri poslo-vanju z blagom so povzročili, da je bilo Savezu hrvatskih seljaških zadrug onemogočeno nadaljnje uspešno poslo-vanje. Razen tega so izgube v »Provi-dnosti in Selobanki, kjer je savez so-deloval z zadrugami deleži, pojačale krizo saveza. Zato se je obrnil savez hrvatskih seljaških zadrug na kraljev-sko vlado za pomoč 5.200.000

dinarjev. Po zaslugi Karla Kovačevića in dr. Gjüre Surmina ter po velikem razumevanju predsednika kraljevske vlade generala g. Petra Živkovića za potrebe saveza in združništva, je bil sprejet in podpisan sklep, s katerim se daje savezu zaprosena vsota za sana-cijo saveza in onih zadrug, ki so imele izgube. Predsednik kraljevske vlade g. Peter Živković je storil s tem veliko delo za reševanje hrvatskega zadrug-ništva ter mu bodo naše zadruge za to večno hvaležne.«

Francija podpiše razsodiščno pogodbo

Pariz, 4. junija. AA. Zunanji odbor po-slanske zbornice je soglasno sprejel poro-čilo, ki pooblašča vlado, da podpiše občo pogodbo o arbitraži in da prizna fakultativno razsodišče v Haagu. Jutri bosta pre-dsednik francoske vlade Tardieu in minis-ter financ Reynaud govorila v finančnem odbo-ru zbornice o vladnem načrtu glede pospe-ševanja nacionalnega udeleževanja.

Preiskava o poljsko-nemškem incidentu

Varšava, 4. junija s. Agentura »Presse« poroča, da je preiskava, ki jo vodi pose-ben delegat obmejnega poveljstva o inci-dentu v Neuhořenu, ugotovila, da je nemška policija že lani izdelala načrt, da bi odvedla poljske komisarje čez mejo. Nemški posredovalci so si baše več mesecev prizadevali, da bi prišli v stik s poljsko obmejno stražo, kar se jim je končno tudi posrečilo. Izvabili so komisarje čez mejo ter jih privedli v roke nemške obmejne policije. Kakor se zatrijuje, bodo po kon-čani preiskavi, ki jo vodi mešana komisija, nadafievale pozajana z nemško vlado, da se v bodoče prepreči taki dogodki in metode, ki bi utesnile skali dobro in pri-jateljske odnose s sosedi.

Nov sovjetski upornik

Pariz, 4. junija s. Glavni tajnik oficelne banke sovjetske unije v Franciji, Banque Commerciale pour l'Europe du Nord, Kru-pnov je zaradi spora z vlado in s sovjets-kim poslanikom v Parizu odstopil in prijavil svoj izstop iz komunistične stran-ke. Kruinov utemeljuje svoj korak s tem, da se je v zadnjih letih vedno bolj pre-pričal, kako zelo škodljiv je sovjetski si-stem. Sovjetski poslanik v Parizu je Krui-nova nedavno pozval k sebi, da bi se opravičil zaradi svoje politične preorien-tacije. Kruinov se temu vabilu ni odzval in se tudi ni hotel vrniti v Moskvo, kakor je pozneje odredil sovjetski poslanik v Parizu.

Sklicanje konzistorija

Rim, 4. jun. AA. Uradno potrjujejo, da je papež sklical konzistorij na tajno sejo, ki bo 30. junija. Na tej seji bodo imeno-vani novi kardinali. Zaenkrat še ni odre-jeno, kdo bo deležen te visoke cerkvene časti in koliko kardinalov bo imenovanih. V zadnjem času je umrlo več kardinalov.

Bruhanje Vezuva

Neapelj, 4. jun. Č. Točno leto dni po lan-skem izbruhu v dne 2. do 6. junija je prišel Vezuv te dni ponovno bruhati. Po-gled na delujoči vulkan je posebno pono-či zanimiv in prekrasen. Šef observatorija na Vezuvu je nujno opozoril oblastva, da izvrše potrebna preventivna dela zlasti v dolini Val Inferno, da lava ne bi napra-vila prevelike škode. Po prvem izbruhu so-deč je pričakovati to pot močnejšega de-lovanja Vezuva.

Napulj, 4. junija. s. Ravnatelj observa-torija na Vezuvu poroča: Na dan obletni-ce izbruha dne 2. junija 1929, ko je žare-ča lava prodrla do Tercigna, je vulkan zo-pet na raznih krajih bruhnil močne potoke žareče lave. Tok lave naglo narašča ter de-re na več krajih z gore. Ponoči se je usul dež črnega peska na terase observatorija.

Po katastrofi v Genovi

Milan, 4. jun. Č. Zaradi katastrofe iz-seljeniškega doma v Genovi sta bila areti-rana lastnik poslopja Caselli in njegov sin skupno z obema arhitektoma, ki sta vodila popravljajna dela na zgradbi. Vkljub te-meljnim reševalnim delom še vedno ni znana usoda desetih oseb. Sinoči so našli še dva mrtva Poljaka. Reševalna dela vrši sedaj vojaštvo.

Pri nesreči v Izseljeniškem domu ni prizadet noben naš državljan

Zagreb, 4. junija. Č. Zagrebški pisarni »Navi-gazione Italiana« in »Lloyd Sabaudu« obvešča na-šo javnost, da ni bil pri nesreči v Iseljeniškem domu v Genovi prizadet noben Jugosloven.

Nemški turisti v Dalmaciji

Split, 4. junija. Č. Na pobudo potniškega biroja lis je večeraj priselja že dvajseta skupina nem-ških turistov na naše Primorje. Gostje iz Nemčije ostanajo v Splitu 10 dni, nakar odpotujejo v Severno Dalmacijo.

MADŽARSKA

REVIZIJONISTIČNA DEMONSTRACIJA

Manifestacije povodom obletnice trianonske mirovne pogodbe — Žal-na seja poslanske zbornice — Grof Apponyi o madžarskih revizijoni-stičnih težnjah

Budimpešta, 4. junija, d. s. Povodom današnje 10. obletnice sklenitve trianon-ske mirovne pogodbe so se vršile po vsem Madžarskem velike manifestaci-je, pri katerih niso sodelovali samo na-cionalistične in iredentistične organi-zacije, ki se zavzemajo za revizijo mi-rovnihih pogodb in povratek Habsburža-nov, marveč tudi oficijelni krogi.

Po vsej državi je bil proglašen da-našnji dan za narodni žalni dan in v vseh večjih krajih so se vršili protest-ni shodi in demonstracije. V znak pro-testa proti trianonski mirovni pogodbi je bilo ob 11.55 ustavljeno delo v vseh tovarnah, podjetjih, obratih in trgovina-h. Železnica, avtomobili in cestne železnice so opoldne za 10 minut usta-vile obratovanje. Prav tako so bile tudi trgovine za 10 minut zaprte. V vseh cerkvah so zvonili z vsemi zvonomi, a na poziv duhovščine so se vršile mo-litve za osvoboditev madžarskega na-roda izpod tujega jarma.

Glavna manifestacija pa se je vršila v poslanski zbornici, kjer se je vršila žalna seja. Vsi poslanci so prišli v črni obleki. V imenu vseh meščanskih strank je govoril pred prehodom na dnevni red grof Apponyi, ki je bil pred deseti-

mi leti vodja madžarske delegacije pri mirovnihih pogajanjih v Parizu. V svo-jem govoru je najprvo izrazil obžalova-nje in globoko žalost vsega madžarskega naroda zaradi pristranske določitve meja pri sklepanju mirovnihih pogodb. Naglašal je, da je bil mir, kakor Nem-čiji, tudi Madžarski vsiljen. Pod pre-tvezo rešitve narodnostnega problema je bilo s trianonsko mirovno pogodbo odcepljenih 10 milijonov Madžarov, ki tako po geografski, kakor po etno-grafski legi spadajo k Madžarski. 55 odstotkov prebivalcev teh pokrajin je bilo za te države tujcev, med njimi 3.300.000 čistokrvnih Madžarov. Še slabša, kakor trianonska pogodba sa-ma, je bila njena izvedba v praksi. Ma-džarska kultura je uničena in se še dalj uničuje. Enostranska razorožitev je jasno priznanje in dokaz, da se vzdržu-jejo sedanje razmere in državne meje samo umetno s silo, ne pa po samood-ložbi in po pravici. Na takšni podlagi ni mogoč trajen mir in vzhodna Evropa se ne bo mogla nikdar pomiriti. Na dan 10. obletnice podpisa trianonske pogod-be obnavlja vsa Madžarska svoj pro-test proti tem krivicam in izjavlja, da se bo tudi v bodoče borila z orožjem

pravice za obnovo resnične pravice.

V imenu socialne demokracije je po-slanec Farkacs prečital deklaracijo, v kateri zahteva revizijo mirovne pogod-be na podlagi samoodločbe narodov, zaščito manjšin, splošno razorožitev in demokračno ureditev države. V znak žalosti je bila nato seja prekinjena za pet minut.

Tudi vsi današnji listi objavljajo ob-širne članke o trianonski pogodbi ter zahtevajo njeno revizijo, naglašajoč, da si bo Madžarska prej ali slej znala pri-oriti svoje pravice.

Zvečer so se vršile v Budimpešti ve-like nacionalistične demonstracije, pri katerih se je vzklikalo proti sosednim državam. Na protestnih zborovanjih, ki so se vršila tekom dopoldneva in zve-čer, so bile sklenjene resolucije, v ka-terih se zahteva od Društva narodov, naj s zavzame za revizijo mirovnihih po-godb in vrne Madžarski odcepljenje po-krajin. Kakor poročajo večerni listi, so tudi madžarske manjšine v drugih državah poslane v Zenevo svoje prote-ste, v Ameriki živčijo Madžari pa so iz-ročili predsedniku Hooverju obširno spomenico, v kateri zahtevajo revizijo vseh vzhodno evropskih pogodb.

Pred zaključkom

beograjskega procesa

Danes bodo govorili kot zadnji zagovorniki dr. Mačka,
s čimer bo razprava zaključena — Sodba bo objavljena
v torek

Beograd, 4. junija p. Na današnji razpravi pred državnim sodiščem so govorili zago-vornik dr. Lebovića, dr. Dragan Šafar, za-govornik Jelašića in Debanika dr. Živko Bertić in dr. Ferdo Bošnjaković ter zago-vornik obtoženega Begića dr. Rinaldo Ču-lič. Kakor vsi prejšnji zagovorniki, so tudi današnji dokazovali nevzdržnost obtožni-ce in zahtevali, naj izreče sodišče oprostilo sodo.

Zagovornik dr. Lebovića, odvetnik dr. Šafar je naglašal, da njegov klient, ki je obtožen, da ni prijavil obstoja teroristične organizacije, čeprav je zanj vedel, tega ni mogel storiti, ker taka or-ganizacija sploh ni obstojala. Na sestanku s Hadžijo 11. decembra 1929 se je infor-miral samo o splošnih zadevah in je izve-del samo to, da pripravljajo v Zagrebu de-monstracije proti odhodu poklonitvene de-putacije. O kakih organizaciji ali sploh o čem, kar bi bilo po zakonu kaznivo, ni bilo govora.

Odvetnik dr. Bertić je v zagovoru obto-ženega Jelašića in Debanika dokazoval, da ne more biti govora o kakem duhovnem očetovstvu organizacije, ki sploh ni obstojala. Debanicu obtožnica ne očita drugega, kakor da je bil član teroristične organiza-cije. Razprava je pokazala, da o tem ni miti govora. Zato naj se njegovega klienta oprost.

Dr. Ferdo Bošnjaković se je v svojem govoru zlasti bavil z onim delom obtožnice, ki govori o tem, da je Jelašić posredoval med dr. Mačkom in ostalimi obtoženci in da

je prejel od dr. Mačka finančna sredstva za teroristično organizacijo. Dokazoval je, da je bil denar, ki ga je prejel, namenjen in tudi uporabljen izključno le za podporo siromašnih omladincev.

Zagovornik obtoženega Begića dr. Ri-naldo Čulić je pred vsem zanikal trditve obtožnice, da je bil Begić skupno z Jela-šićem nagovarjal omladince, naj osnujejo teroristično organizacijo. Begić je bil na razpravi zelo odkritosrčen in bi bil to go-tovo tudi priznal. Tega pa ni storil, marveč je izrecno poudarjal, da je prejel od dr. Mačka denar zgolj za podporo omladincev. V ostalem pa razprava ni pojasnila, ali je sploh resnica, da je dr. Maček res dal Begiću ta denar. V svoj govor je zagovo-rnik vpletel tudi pismo, ki ga je pisala ob-toženemu Begiću njegova mati in v ka-terem naglašala, da je trdno prepričana, da je njen sin nedolžen ter da bo oproščen.

Z govorom dr. Čulića je bila današnja razprava zaključena. V sporazumu z ob-rambo je sodišče odredilo, da se bo jutri vršila razprava dopolne in popoldne, ta-ko, da bodo podojeji odvetnikov jutri za-ključeni. Na jutrišnji razpravi bodo govorili zagovorniki dr. Mačka in sicer Bariša Smo-ljan, dr. Milan Kostić, Slavko Đukanac, dr. Ivan Anders, dr. Duda Bošković, dr. Juraj Šuteš, kot tudi zadnji dr. Ante Trumbić, ki bo podal resume celokupne obrambe. Glede na obsežnost materijala je tehnično nemo-goče, da bi bila razsodba razglašena že ta teden. Kakor se izve, bo najbrž objavljena na binkoštni torek dopoldr

Veljavnost mature na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani

Prosvetni minister je dovolil, da smejo gojenke tega zavoda delati
maturu na zavodu samem in pred izpitno komisijo, sestavljeno iz za-vodovih profesorjev

Beograd, 4. junija, p. Ljubljanski pod-župan prof. Jarc in direktor mestne ženske realne gimnazije g. Jug sta dne-sa posetila prosvetnega ministra ter intervenirala pri njem v zadevi mature na tem zavodu. Obrazložila sta gospo-du ministru vse razloge, ki govorje za to, da se temu mestnemu zavodu prizna pravica javnosti. Prosvetni minister g. Boža Maksimović je z ozirom na vse te momente odobril, da smejo gojenke mestne ženske realne gimnazije pola-gati maturo na lastnem zavodu in bo ministrstvo v izpitno komisijo delegi-ralo samo svojega odposlanca, kakor na ostale državne zavode in ne, kakor je bilo prvotno določeno, da bi morale go-jenke tega zavoda polagati maturo pred posebno državno izpitno komisijo.

Prof. Jarc je nadalje posetil finanč-nega ministra, ministra za šume in ru-de, ministra socialne politike in mi-nistrskega predsednika ter pri vseh in-terveniral v zadevi raznih občinskih

vprašanj, ki so na dnevnem redu. Zve-čer sta podžupan prof. Jarc in direktor Jug odpotovala nazaj v Ljubljano.

Iz prosvetne službe

Beograd, 4. junija. p. »Službene Novine« ob-javljajo ukaz, s katerim sta prevedena iz prosvet-nega resora v resor notranjega ministra Fran Uliša in Edvard Rokić, oba pri prosvetnem od-deleku banske uprave v Ljubljani.

Iz Udruženja jugoslovenskih bank
Beograd, 4. junija. p. Sinoči se je vršila kon-stituirajoča seja novoizvoljenega odbora Udruženja jugoslovenskih bank. Za predsednika je bil so-glasno izvoljen direktor Izvozne banke dr. Vlado Marković, za podpredsednika pa Jezimir Gjokić in Miroslav Šikarević. Ker je vlada odobrila no-va pravila, je bilo izvoljenih v upravni odbor še šest članov.

Sprememba imena

Beograd, 4. junija. p. »Službene Novine« ob-javljajo odlok, s katerim se dovoljuje Ivanu Jun-cu iz Slovenjgradca sprememba rodbinskega imena Gorjun.

Novi člani VZS

Beograd, 4. junija. AA. Na predlog ministra pravde so bili od predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkovića imenovani za člane Vrhovnega zakonodajnega sveta gg.: Košta Timo-tijević, bivši minister v Beogradu, dr. Albert Kramar, bivši minister v Ljubl-jani, dr. Slavko Miletić, bivši minister v Beogradu, dr. Hamdija Karamem-đović, bivši minister v Sarajevu, dok-tor Svetislav Popović, bivši minister v Zemunu, dr. Pavel Čubrović, izredni profesor na univerzi v Beogradu, Živ-ko Krpan, upokojeni profesor v Bakru, in Petar Đirić, publicist v Splitu.

Železniška imenovanja

Beograd, 4. junija p. Današnje »Službene Novine« objavljajo večji ukaz o imenova-nju v železniški službi. Na področju želez-niške direkcije v Ljubljani so imenovani med drugimi: za referenta sekcije za zgrad-be in evidenco stanovanj v odd. za vzdr-ževanje zgradb inž. Josip Turb a, dosedaj šef progovne sekcije za gorenjsko in do-lemsko progno; za referenta sekcije za pro-govno nadzorstvo v splošnem odseku grad-benega oddelka inž. Fran Sedlak, dosedaj šef progovne sekcije na Zidanem mostu; za šefa progovne sekcije na Zidanem mostu inž. Fran Hinterlehner, doslej šef progovne sekcije v Vel. Kikindi. Za šefa progovne sekcije na Jesenicah, inž. Karel Zechner, dosedaj šef progovne sekcije v Konjicah, za šefa kurilniške zpostave v Pragerskem Alojzij Smole, dosedajni uradni kurilnice v Ljubljani.

Kongres pevskih društev

Kotor, 4. junija AA. Srbsko pevsko dru-štvo »Jedinstvo« v Kotoru proslavi te dni desetletnico svojega obstoja. V Kotoru bo istočasno tudi kongres jugoslovenskega pev-skega saveza. V nedeljo 8. junija se začne svečanosti s sprejemanjem delegatov in gostov. Po svečanem cerkvenem opravilu, s katerim bo kongres otvoren, bo svečana seja pevskega društva »Jedinstvo« in nato slavnostni obhod po mestu. Isti dan popold-ne se delo kongresa nadaljuje s koncer-tom, ki ga priredi »Jedinstvo«. Zvečer pri-ređi mesto Kotoru narodno veselico.

9. junija zjutraj se bo zasedanje kongresa nadaljevalo, opoldne bo banket, popoldne pa izleti.

Znižanje obrestne mere za posojila Pošne hranilnice

Beograd, 4. junija. AA. Upravni svet Pošne hranilnice je sklenil, da se od danes sprejemajo državni boni v lombard. Ob-restna mera za lombard državnih vrednostnih papirjev se zniža od 8 na 7 %, znesek po-sojila na pojedino obveznico 2 in polodstot-ni vojne škode pa se zviša od 300 na 320 Din. Istočasno je bilo sklenjeno, da se ob-re-sli za vse kredite na tekoče račune znižajo od 8 na 7 %.

Pred sodbo v Predavčevem procesu

Zagreb, 4. junija. n. Z govori brani-telj je bil danes zaključen proces pro-ti dr. Josipu Predavcu. Ob 2. popoldne je predsednik senata razglasil, da bo proglašena sodba v soboto ob 10. do-poldne.

Danes pridejo prvi ameriški rojaki

Prva skupina naših rojakov iz Amerike prispe v Ljubljano danes dopoldne ob 9.

Ljubljana, 4. junija.

Kakor smo že parkrat poročali, nas obišče letos večje število naših rojakov iz Amerike, ki se udeležuje od »Slovenske narodne podporne jednote« organiziranega izleta v staro domovino. Dne 27. maja se je vkrcala prva družba izletnikov, ki šteje 144 članov in članic, na Cunardov parnik »Aquitania«. Izletniki so se v Cherbourgu izkrcali ter potem potovali v Pariz, kjer so se razdelili na tri skupine. Prva skupina je iz Pariza odpotovala naravnost v Jugoslavijo in dospela v Ljubljano jutri, v četrtek zjutraj ob 9 z gorenjskim brzovlakom. Drugi dve skupini prideta čez par dni.

»Slovenska narodna podpora jednota« ima razpršene svoje organizacije širom vseh Zedinjenih držav Amerike; njeno članstvo je koncem lanskega leta že doseglo lepo število 62.877 članov in članic. To je ena najmočnejših jugoslovenskih podpornih organizacij v Ameriki, ki izdaja svoj dnevnik »Prosveta« ter mesečnik za deco slovenskih izseljencev »Mladinski list«. Člani organizacije pripadajo po večini delavskemu stanu. Izlet v staro domovino je pripravljala organizacija že več let ter ga je sedaj tudi izvedla z lastnimi sredstvi in s poštvovalnostjo svojih članov.

Velika ljubezen do stare domovine je vodila organizacijo pri prizadevanju za ta izlet, velika ljubezen do domovine pa prevzema tudi vse rojake-izletnike, ki se bodo po obisku svojih rodni kra-

jev zopet vrnil na delo v ameriške rudnike, tovarne in farme. Kakor vsaka organizacija, tako ima tudi SNPJ svoja kulturna naziranja in stremjenja. SNPJ je svobodnomiselna in napredna. Kakor doma, tako tudi v tujini niso vsi Slovenci tega naziranja.

Gotovo pa je to, da naši rojaki iz Amerike niso s toliko muko organizirali svojega izleta zato, da bi v stari domovini posetili ali iskali somišljenike, temveč zaradi tega, ker ljubijo domače kraje in vse svoje rojake. To je jasno, da bolj biti ne more in zato je gotovo skrajno neumestno pisanje »Slovenca«, ki je v svoji nedeljski številki razlagal, kako »protiverska« je organizacija, ki je oskrbela s težkimi žrtvami svidenje rojakov po tolikih in tolikih letih. V tem se ne kaže samo pomanjkanje srčne kulture, temveč tudi pomanjkanje narodnega čustvovanja.

V prepričanju, da bo vroča ljubezen do domovine, ki je privedla naše rojake k nam na obisk, znala dobro prenesti, kje leži krivda takega sprejema ter da ne bo tega pisala na rovaš domovine, pozdravljamo rojake iz Amerike najsrčneje ter želimo, da bi jim ta obisk še bolj utrdil nesebično ljubezen do domovine.

Prosimo in pozivamo Ljubljančane, ki niso zadržani, da pridejo ob 9. dopoldne na glavni kolodvor pozdraviti drage nam ameriške rojake. Pri sprejemu bo sodelovala tudi godba »Zarje«.

Naša vojska v ameriškem filmu

Beograd, 4. jun. p. Znano filmsko podjetje »Fox« je z dovoljenjem vojnega ministrstva posnelo v Beogradu več filmov o naši vojski. Med drugimi je bil film tudi bataljon pešpolka kraljeve garde. Vsi posnetki so zelo dobro uspehi in zastopnik podjetja je v razgovoru z novinarji izjavil, da bo tvoril ta film za Ameriko ogromno senzacija.

Sprememba zakona o cestah

Beograd, 4. junija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gradbe in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o spremembah zakona o samoupravnih cestah.

Nj. Vel. kralj je dalje na predlog ministra za gradbe in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta ter na osnovi § 26. zakona o državnih cestah z dne 8. maja 1929 predpisal in objavil zakon o dopolnitvi uredb o zaščiti javnih cest in varnosti prometa z dne 6. junija 1929.

Grški gostje v Zagrebu

Zagreb, 4. junija. n. Danes ob pol 8. zjutraj so prispeli v Zagreb predstavniki grškega gospodarstva. Na kolodvoru so jih sprejeli in pozdravili mestni podžupan Artur Mahnik, zastopniki zbornice za TOI ter mnogih drugih gospodarskih organizacij. Zahvalila sta se za sprejem bivši minister Mauro Kordak in univ. prof. Vizis. Gostje so odšli nato v hotel Esplanade, ob 10. dopoldne pa jih je sprejel v odstopnosti bana dr. Šilovića podban dr. Stojanović, nakar so bili sprejeti še pri županu dr. Skrljku, pri katerem so ostali skoraj celo uro. V Gradskem podrumu je priredila mestna občina opoldne gostom banket. Popoldne so Grki posetili zbornico za TOI ter si razgledali mesto. Zvečer se je vršila v gledališki slovesna predstava.

Jutri si bodo grški gostje ogledali zagrebske tovarne, ob 5. popoldne pa odpotovali v Ljubljano in na Bled.

Proslava rojstnega dne angleškega kralja v Beogradu

Beograd, 4. junija. p. V proslavo 65. rojstnega dneva angleškega kralja Jurija je priredilo snodi društvo prijateljev Anglije in Amerike v hotelu »Excelsior« svečan banket, ki so se ga udeležili tudi vsi člani vlade, ves diplomatski zbor in najuglednejši zastopniki javnega življenja. Prireditelj je bila lepa manifestacija, prijateljstva med Jugoslavijo in Anglijo.

Žirija za pregled načrtov za zgradbo palače Pošne hranilnice v Beogradu

Beograd, 4. junija. p. V Žirijo, ki bo odločala o načrtih za zgradbo nove monumentalne palače Pošne direkcije v Beogradu, za katero je bil te dni razpisani natečaj, so poklicani najuglednejši jugoslovenski arhitekti in univerzitetni profesorji. Med njimi sta tudi profesorja ljubljanske univerze Josip Plečnik in inž. Ivan Vurnik.

Jan Šeba operiran

Beograd, 4. junija. p. Iz Prage javljajo, da je bil nujno operiran bivši čekoslovaški poslanik v Beogradu g. Jan Šeba. G. Šeba je nevarno obolel na angini ter je moral biti zaradi nastalih komplikacij operiran. Njegovo stanje po operaciji je zadovoljivo.

Nesreče v Zagrebu

Zagreb, 4. junija. n. Danes dopoldne je padla iz prvega nadstropja na cesto in se na mestu ubila 55letna Karolina Maričić, ki je umivala okna v Medvedgradski ulici.

Na neki klopi na Tuškancu so našli danes popoldne zvijajočo se v bolečinah petnajstletno nameščenko iz parfumerije Le da. Ker je bilo takoj jasno, da gre za poskušni samomor, so jo odpeljali v bolnico in ji izprlali želodec. Dekle je izjavilo, da se je poskušalo usmrtiti, zaradi tega, ker se njen oče ponovno oženil in je dobila ona mačeho.

Tatvine absolviranega srednješolca

Zagreb, 4. junija. n. Poslednje dni je bilo opažati v Zagrebu izredno mnogo tatvin v uradih in privatnih stanovanjih. Nepripravljeno je odlašal predvsem suknje in povrsnike, a se tudi ni branil raznih dragocenosti. Sedaj pa je policiji uspelo, zaletiti tatu v osebi mladega Nikole Šegote, brezposelnega privatnega uradnika, ki ima maturo. Po aretaciji je Šegota izpovedal, da vključ svoj popolni srednješolski izobrazbi ni mogel nikjer dobiti službe niti kot sluga ali portir in da je zaradi tega bil prisiljen krasti v vsem je izvršil 42 tatvin. Ukradene stvari je deloma zastavljal, deloma pa prodajal nekim pajdašem, ki so bili z njim vred aretirani.

Na smrt obsojen morilec

Osijek, 4. junija. č. Pred velikim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je vršila glavna kazenska razprava proti Draganu Pravici, ki je pred nekaj meseci izvršil roparski umor v nekem gozdu pri Našicah. Pravica, ki je oglašal, je napadel svojega poklicnega tovariša Antona Plutića ter usmrtil nega in njegovo ženo Ano. Namestila je umoril tudi njuno hčerko Katicu, ki pa ji je uspelo ubežati, dasiravno jo je težko poškodoval. Po svojem krivem dejanju pa ni našel Pravica nobeneza denarja, ker je Plutić nekaj dni pred tem usodnim dogodkom naložil svoj prihranek v banko. Dragan Pravica je bil danes obsojen na smrt na vešalici.

Obsodba radi obrekovanja

Subotica, 4. junija. č. Pred kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je vršila danes po odločbi apelacijskega sodišča še druga razprava proti subotičkemu advokatu dr. Tiboru Čaniju. Advokat je kot pravni zastopnik nekoga večjega svicarskega podjetja izjavil dvema trgovskima zastopnikoma tega podjetja, da je mogoče z zneskom 20.000 Dm podkupiti predsednika trgovskega sodišča, tako da bo neka trgovska zadeva rešena v korist inozemske tvrdke. Sodišče je danes potrdilo prvo sodbo, s katero je bil advokat dr. Tibor Čani obsojen na šest mesecev zapora.

Novi uspehi našega velesejma

Tudi včeraj je bil poset na jubilejnim velesejmu zelo velik. Dopoldne je bil posebn, močan poset kmetovalcev, ki so prišli na živinski sejem ali pa so prišli v Ljubljano zaradi tržnega dne. Popoldne pa je posetilo prireditelj zlasti veliko število podeželskih in drugih šol, ki se s svojimi izleti na velesejem letos posebno odlikujejo. Dospel je velesejski urad zabeležil poset prek 200 šol in samo včeraj je bilo na velesejmu 40 šol.

Zanimanje za letošnji velesejem še dalje narašča. Kar je prišlo okolišnosti, da so že prvi posetniki letošnje prireditve omenili tudi v najoddaljenejših kraje naše ožje in širše domovine glas o izredni uspešnosti, pestrosti in animivnosti letošnjega velesejma, ki je po splošnem priznanju prekosil vse dosedanje.

Iz Niša so včeraj prispeli interesenti in kupci za naša ročna dela. Za gospodarske stroje, papir itd. Posebna komisija volaške uprave je kupila 50 šivalnih strojev za šivanje vreč. Dospel so včeraj tudi številni posetniki iz Skoplja, Beograda, Sarajeva in iz Hrvatske. Za izdelke naše gorenske tekstilne industrije je mnogo interesentov in knucev iz savske in dunavske banovine: prodani so bili stroji za obdelovanje lesa, pletilni stroji, dobro pa eredo tudi brizgalce za sadno drevje in trte, pletilni stroji, akumulatorji, nadalje izdelki štajerske brusne industrije ter vagoni in material za poljske železnice. Tudi včeraj so naši polihitveni mizarji prodali zopet več polihitvenih garnitur, ki vzbujajo med naiširšim krogom posetnikov gotovo največje zanimanje. Prav tako je velik interes za razstavo, ki jo je priredil naš državni urad za pospeševanje obrti in ki obsega zlasti perilo, pletenine, kličavničarske izdelke in kot posebnost domače šablone (matrone) za sobne slikarje.

Glede na dosedajni izredno zadovoljiv poset se napoveduje, da bo letošnja jubilejna prireditev dosegla svoj vrhunec v nedeljo, ko je pričakovati zlasti ogromen naval podeželskega prebivalstva.

vs— »Stubaier«, brzoklepalnik na jubilejnim velesejmu v Ljubljani. Veliko zanimanje vzbujajo novi patentirani brzoklepalnik »Stubaier«, Razstavni prostor št. 571 — 572 v paviljonu »H« je stalno oblegan od kmetovalcev, ki naravnost občudujejo to praktično gospodarsko orodje. Naj ne zamudi noben kmetovalec ogledati si ta velevarni aparat in poizkusiti na njem klepati koso. Vsakdo naj si ga nabavi še letos, ker se bo nizka nabavna cena skoro gotovo zvišala. 753

—vs Svetovna razstava Barcelona v Ljubljani. Oglejte si v razstavi Barcelona razstavljene javne predmete iz Antwerpna, kakor bižuterijsko blago iz Pariza ter ure iz Švice in svinčeno kristalno blago iz Nemčije. Zgoraj navedeni predmeti so sedaj razstavljeni na ljubljanskem velesejmu v paviljonu »H«, koja št. 222 do 220, Bijoux de Paris, kjer bodo vsi mojsterski izdelki prodani po čudovito nizkih cenah.

Zagonetna smrtna nesreča

Liubljana, 4. junija

V hiši št. 10 v Wolfovi ulici se je popoldne okrog 14.30 priročila zagonetna smrtna nesreča, katere žrtev je postal 27-letni svečarski pomočnik Martin Berdelak, doma iz Vrholi v mariborskem okraju.

Imenovani je že opoldne pri kosilu tožil, da mu nekaj ni prav in da se počuti slabega. Tudi le občutil, da se mu treslo roke in noge. Prav tako sta izjavila tudi družni svečarski pomočnik in na služkinja, da občutila nekako slabost. Po kosilu je odšel Berdelak iz kuhinje v 1. nadstropju v prihičje na stranišče na dvorišču. Ker ga ni bilo na spregled niti potem, ko so ostali uslužbenci prišli že z dežem, je odšel pomočnik Ožbalt Babič pogledat, kaj je z Berdelakom. Na svoje nemalo presenečenje pa ga je našel ležati v stranišču na tleh, vsega modrega v obraz brez zavesti. Ves prestrašen je odhitel takoj po gospodaru, nakar so nezvestinega Berdelaka prenesli v delavnico in ga skušali z umetnim dihanjem spraviti k zavesti. Iz sosednjega dr. Oražnovca doma je prihitelo tudi več medicincev, ki so nadaljevali z oživljalnimi poskusi, ki pa niso uspeli. Med tem je dospel rešilni avto, ki je Berdelaka odpeljal v največji nazliči v slošeno bolnico, kjer so se trudili z bolnikom zdravniki, vendar ni pomagalo nobeno sredstvo in je Berdelak kmalu nato umrl, ne da bi se zavedel.

Med stanovanec v omenjeni hiši prevladuje veliko razburjenje, kajti nihče ne ve, na čem prav za prav le Berdelak umrl. Smotetka so se pojavile govorice, da je postal nesrečni mladenič žrtev strupenih plinov. V imenovani hiši, v 3. nadstropju so namreč preani mestnega fizikata okrog 7. zjutraj razkužili stanovanje, ki ga je tedni zapustila neka stranka. Vse stranke v hiši so bile od strani fizikata ustmenno in pisмено oozorjene, naj bodo ostala stanovanja v hiši odzdrta do 12.30, nato pa, ko bodo organi fizikata pričeli z razčlenjen razkuževanjem stanovanja, naj se stanovanja zaprejo. Po prezračevnem stanovanju sta hodila uslužbenca fizikata pozneje že lahko brez mask, kajti baš takrat je nastal senil veter, ki je vse strupene pline kaj hitro razpohal. Zato skoraj ni misliti, da bi postal nesrečni Berdelak, ki je bil slabega zdravja, bil je bolan na pljučih, žrtev strupenih plinov, ki bi ga zasedli v spodnjem stranišču.

Kaj je prav za prav povzročilo njegovo smrt, b pokazala šele obdukcija trupla, ki bo izvršena jutri dopoldne. Nesrečni Berdelak je bil uslužben v Ljubljani že dalje časa in je nameraval v bližnji bodočnosti ustanoviti lastno svečarsko obrt v Murški Soboti.

VREMENSKA NAPOVED

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Splošno zboljšanje; spremenljivo, lahko oblačno vreme.

Zborovanje naših industrijcev

Ob navzočnosti najodličnejših predstavnikov naše velike in manjše industrije se je danes vršil v veliki dvorani Zbornice za TOI redni občni zbor Zveze industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine Jugoslavije. Zaradi nujne odsotnosti predsednika g. Dragolina Hribarja je občni zbor otvoril in vodil podpredsednik g. Janko Jovan. Pozdravil je načelnika g. dr. R. Marana, kot zastopnika gosp. bana, nadalje generalnega tajnika g. dr. Frana Windischerja in tajnika g. Ivana Mohoriča kot zastopnika Zbornice za TOI, g. dr. Pandakovića kot zastopnika zagrebskega Saveza industrijcev, univerzitetnega prof. dr. Huterlechnerja kot zastopnika tehniške fakultete univerze v Ljubljani, pomočnika finančnega direktorja g. dr. Bajčiča in zastopnika direktorja državnih železnic v Ljubljani g. Miroslava Gregorko.

Potem, ko je bil z živahnim odobravanjem sprejet predlog, da se pošljejo vdanostne brzjavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu podpredsedniku generalu Živkoviću in ministru trgovine in industrije dr. Juriju Demotroviću, se je podpredsednik spomnil tekoni leta umrlih članov, nakar je zvezni tajnik dr. Adolf Golia podal obširno letno poročilo o poslovanju Zveze, ki naglašala obsežno zakonodajno delo, ki je bilo izvedeno v času petnajstih mesecev od 6. januarja 1929 naprej in novo ureditve države v banovine. Njegovo poročilo se nadalje petiča s problemom revizije socialno - političnih zakonov in z načrtom obrtnega zakona, ki ga smatra kot eden naših najboljših zakonskih načrtov, zato industrijci nikakor ne morejo soglašati z onimi korporacijami, ki so nasprotni temu načrtu zavzele načelno odklonilno stališče. Podrobno se poročilo peča tudi z vprašanjem naše rudarske zakonodaje in z zakonom o izkoriščanju vodnih sil ter zakonom o elektrotehničnem gospodarstvu. Načrti teh zakonov, ki jih je svoj čas izdelal ministstvo za gradbe, žal niso sprejemljivi ter bi uzakonjenje elektrifikacije naše države prej oviralo nego pospeševalo. Po doseženem soglasju z drugimi gospodarskimi korporacijami in organizacijami je Zveza sklenila izdelati svoj načrt zakona o elektrotehničnem gospodarstvu, ki ga je na podlagi ponovnih posvetovanj v ožjem redakcijskem odboru in glavnem je izdelal naš odlični pravnik dr. Erik Eberl. Redakcijsko projekta zakona o izkoriščanju vodnih sil pa je prevzel naš odlični vodopravni strokovnjak dr. Fran Spiller - Muys.

Problem rekonstrukcije in vzdrževanja naših cest

Pri naslednji ločki dnevnega reda je ravnatelj družbe »Slograd« d. d. v Ljubljani gosp. inž. Pirkmajer podal obširen poročilo o problemu rekonstrukcije in vzdrževanja cestnega omrežja v skladu s potrebami modernega prometa. V svojem referatu je poudarjal nujno potrebo izdelave programa za rekonstrukcijo naših cest in ustanovitve cestnega fonda, kamor naj bi se stekali vsi dohodki, ki se pobirajo v zvezi z obdavčenjem cestnega prometa, z obdavčenjem vozil in pogonskih sredstev za vozila. Poudarjal je tudi potrebo, da se pri teh velikih investicijah, ki so predvidene v dravski banovini v višini 300 milijonov Din, upoštevajo predvsem domača podjetja, da bo denar ostal pri nas in da bo oživil naše gospodarstvo. V resoluciji, ki je bila sprejeta na podlagi tega referata, se poudarja, da se mora tudi izvesti rekonstrukcije državnih cest prepustiti banški upravi, ki se ji naj v ta namen odstopijo potrebna sredstva, zlasti dohodki od državnih trošarin na bencin in od taks na vozila. Kraljevska banska uprava naj osnuje banovinski cestni fond, v katerega naj se stekajo prispevki države za ceste, vse banovinske davčnine na vozila in bencin ter obetoječa cestne doklade. Banska uprava pa se pozivlja, da nujno uredi vnot. ni promet na rekonstrukcijo vsa cestna omrežja v banovini in da po najboljši moči skrbi za pospešeno izvedbo tega programa.

Smernice naše gospodarske politike

O položaju naše industrije in o izglejih za bodočnost je obširno poročal glavni tajnik zveze inž. Milan Šuklje, ki je obrazložil posledice agrarne krize in katastrofalnega padanja cen agrarnih proizvodov na svetovnem trgu. Nejevolja agrarnih kro-

Resolucije

V resolucijah, ki so bile nato sprejete, se zahteva, da kraljevska vlada uporabi vsa primerna sredstva, da se pospeši industrializacija, ki je v splošnem državnem interesu nujno potrebna. Zato naj vlada vztraja pri svoji dosedanj carinsko zaščitni politiki in naj v nobenem primeru ne dovoli, da se na račun reparacij nabavlja blago ki ga lahko izdelata domača industrija. Nadalje se pozivlja kraljevska vlada, da nujno reši vprašanje ureditve banovinskih in samoupravnih financ, na način, ki bi onemogočil previsoko in neenakomerno obdavčenje kakor tudi obdavčenje industrijskih sirov in produkcijskega procesa. Nadalje se naproša vlada, da čim prej izenači naše obrtno pravo z enotnim obrtnim zakonom in da čim prej izda enoten rudarski zakon o izkoriščanju vodnih sil in zakon o elektrotehničnem gospodarstvu.

Nato je občni zbor odobril računski zaključek za leto 1928, s primanjkljajem 230.000 Din in računski zaključek za leto 1929, s presežkom 97.000 Din ter končno proračun za tekoče leto v višini 775.000 Din.

Predlog industrijskih korporacij

Beograd, 4. junija. AA. Centrala industrijskih korporacij je izročila finančnemu ministru spomenico, v kateri prosi, naj se razglasi zakon, ki bo omogočil industrijam in tvornicam, da razširijo in modernizirajo svoje obrate v prihodnjih eptih letih brez plačila predpisanih davščin. Centrala industrijskih korporacij utemeljuje svoj predlog s težkim položajem industrije, s hudo inozemsko konkurenco in s potrebo, da se naša industrija reorganizira na moderni podlagi.

„Zeppelin“ na povratku

Horta (Azori), 2. junija. s. »Grof Zeppelin« je ob 12. srednjeevropskega časa v vzhodni smeri preletel mesto. Po zunanjih znakih sodeč, je na krovu zrakoplova vse v redu.

Pariz, 4. junija. AA. Havas poroča, da je zrakoplov »Grof Zeppelin« preletel Azorske otoke danes ob 11.30 po tamojšnjem času. V Friedrichshafnu pričakuje njegov povratek »Zeppelina« jutri popoldne.

Hmeljski trg

Zatec, 4. junija. h. Tendence zelo čvrsta. Promet okoli 50 stotov, cene 700 do 800 Kč.

Žrebanje razredne loterije

Dne 2. junija so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— št. 67.534.

Din 500.— št.: 1855, 8001, 17.932, 17.935, 19.175, 19.186, 19.193, 29.299, 33.793, 35.394, 36.651, 37.741, 38.151, 38.152, 38.160, 39.501, 39.507, 39.536, 39.562, 39.577, 42.952, 42.966, 44.146, 46.627, 46.649, 48.391, 49.419, 49.429, 57.321, 58.810, 58.879, 66.409, 66.425, 67.520, 68.761, 69.153, 69.175, 69.409, 69.438, 69.479, 72.090, 75.080, 76.620, 77.211, 77.278, 77.321, 77.345, 86.984, 87.919, 89.112, 89.116, 89.117, 91.316, 96.631, 96.618, 96.673, 96.809, 96.821, 96.894, 96.895, 98.119, 98.176, 98.180, 98.920, 89.177.

Zadružna hranilnica, Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

FERLINZ, reja živali plemenite kožuhovine k. d. Ljubljana

Staničeva ulica št. 21
dobavlja plemenske
srebrodlake
in
modre lisice,
kune (Nerz)
mlade in stare
Najboljša naložitev
KAPITALA!

Veliko partijo manufakturnega blaga

nudimo p. n. posetnikom letošnjega ljubljanskega velesejma (trgovcem in privatnikom).

Trgovcem na debelo

prodajamo v vsaki količini v našem skladišču v prostorih bivše manufakturne

trgovine **Grobelnik**
na Mestnem trgu šte. 22,

privatnikom na drobno

pa v trgovini Tekstilbazar, Krekov trg šte. 10

Ne zamudite ugodnosti nakupa, dokler še traja založ!

Na razpolago je še velika množina raznih kamarnov, suknja, lodna, dobla za zimsko suknje, podlog, damske volnine za obleke in plašče, raznih barhentov, flanel, kocev, odej itd. itd.

Naši kraji in ljudje

Odhod ansambla ljubljanske drame na turnejo po Jugoslaviji
V sredini voditeljica turneje ga. Polonca Juvanova.

Slovenke in internacionalne ženske organizacije

V teh dneh, ko se vrši na Dunaju kongres Internacionalnega ženskega saveza, katerega se udeležujejo tudi Slovenke, se nam zdi potrebno vsaj na kratko izpregovoriti o internacionalnih organizacijah, katerim pripadajo bodisi kot posamezni člani bodisi preko svojih društev slovenske žene.

Najstarejša in najmočnejša ženska organizacija je Internacionalni ženski savez, ki ga vodi že dolgo Lady Aberdeen et Temair. Ustanovljen leta 1888. v Ameriki z devizo »Kar želiš, da se stori tebi, stori tudi svoji bližnjemu«, šteje danes preko 40 milijonov članic skoro v vseh državah in združuje žene brez razlike konfesijske, rasne ali razredne. Na njegovih kongresih, ki se vrše vsako leto, se razpravljajo o vprašanjih, ki se tičejo občine, rodbine in posameznice.

random za uvedbo ženske volilne pravice.

Srpkinja izven Srbije so bile večinoma organizirane v »Dobrotvornih Zadrugah Srpkinja«, ki obstoje še danes, in so se na inicijativo Zorke Janković združile l. 1910. v »Savez Srpkinja« s sedežem v Zagrebu. Vodili pa so ta savez moški.

Bosanske Srpkinja so osnovali l. 1912. »Srpski Bosanski Ženski Savez«, ki je imel 20 društev članic in je celo izdajal svoj mesečnik »Srpska žena«.

Po preobratu je dal tedanji Srpski Ženski Savez inicijativo za organizacijo skupnega saveza in je zato uporabil najugodnejšo priliko, t. j. miling, ki se je vršil za osvoboditev Koroške in Primorske marca meseca l. 1919. v Beogradu. Osnoval se je skupni savez z oficijelnim imenom »Narodni ženski savez kraljevine SHS«, obdržal še isto leto svoj prvi kongres ter pristopil Internacionalnemu ženskemu savezu. Leta 1920 se je udeležila kongresa Internacionalnega ženskega saveza že jugoslovenska delegacija. Od oktobra 1929 nosi naš savez oficijelno ime »Jugoslovenski ženski savez«. Predsednica je profesor Leposava Petković, podpredsednica za Slovenijo Franja Tavčar, podpredsednica za Hrvaško Zlata Kovačević, podpredsedniško mesto za Srbijo je ostalo po odstopu Mile Simićeve nezasedeno.

Katera slovenska društva so v JŽS

Na prvem kongresu v Beogradu (1920) so bila zastopana naslednja ženska društva: Društvo slovenskih učiteljic, Splošno žensko društvo, Mariborsko žensko društvo, Splošno žensko društvo v Celju, Klub Primorsk. Leta 1922 je pristopilo »Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani« in »Kolo« v Celju. Leta 1926 »Ženski Pokret«, isto leto po kongresu na Bledu Slovenska krščanska ženska zveza, l. 1927. Telesno-kulturno društvo »Athena« in pred kratkim Društvo magistratnih uradnic. Najbolj razširjena po Sloveniji sta »Kolo«, ki ima 28 podružnic in Krščanska ženska zveza ali kakor se sedaj imenuje Ženska zveza, ki je pri vstopu navedla naslednje organizacije kot svoje članice: 1. Krščansko žensko društvo v Ljubljani, 2. Ženski odsek izobraževalnih, pevskih, prosvetnih društev, 3. Orliška pod-

Od Intern. Z. S. se je odcepila leta 1904 grupa žen, kateri se je zdela deo v Savezu preveč raznovrstno in si je obetala mnogo več uspeha v boju za žensko volilno pravico, ako združi predvsem žene, katerim je bil edini cilj izboljšati žensko celoto sveta to pravico. Spočetka se je ta organizacija imenovala Alijansa za žensko volilno pravico in se je zelo hitro razširjala, tako da šteje danes preko 36 milijonov članic. V zadnjih letih, zlasti po preobratu, so v mnogih deželah dobile žene volilno pravico in je navidezno odpadel glavni pogoj za obstoj Alijanse. Razširila je zato svoj program v toliko, da se bori v deželah, kjer že nimajo žene volilne pravice, zanjo, v ostalih pa za resnično enakopravnost obeh spolov, ker se je tekom let pokazalo, da se stavijo ženam kljub enaki izobrazbi in enakim zmožnostim in kljub temu, da so jim odprta vrata parlamenta, vedno večje zapreke, katere more premagati edino močna organizacija. V Jugoslaviji izvršuje te naloge »Alijansa Ženskih Pokretov« pod predstvom Slovenke Alojzije Štebičeve, ki tudi urejuje glasilo »Ženski Pokret«, Člani Alijanse so samo »Ženski Pokret« 15 po številu. Alijansa je v priručnih odnosih s predsednico Internacionalne Alijanse so Ashby, ki je lansko leto posetila Jugoslavijo in bila tudi v Ljubljani.

Med vojno (leta 1914) je bila ustanovljena Internacionalna liga žen za mir in svobodo, katero so osnovali žene, do tedaj članice Intern. ženskega saveza, z namenom, vršiti veliko propagando za mir. Kljub temu, da šteje Liga v Jugoslaviji mnogo posameznih članic, se ni posrečilo, do zdati ustanoviti sekcije, ki bi v resnici delala. Poizkušalo se je že ali brez pravega uspeha. Deloma leži krivda v dejstvu, da posega deo Lige čisto krat v zelo zapletene mednarodne odnose. Predsednica te lige je Jane Adams, odlična ameriška socialna delavka, ustanoviteljica znanega doma »Hull House«.

Podpredsednica JŽS Franja Tavčarja

Številčno zelo močna je tudi Internacionalna katoliška ženska zveza (sedež v Utrechtu), ki ji pripadajo Slovenke preko Krščanske ženske zveze, oziroma Dekliških zvez. Pravkar se vrši kongres te zveze v Rimu, katerega se udeležuje edina Slovenka Anica Lebarjeva, učiteljica na pomožni šoli v Ljubljani. Vstop Slovenk v ostale intern. ženske organizacije, t. n. pr. v Int. žensko športno zvezo in Unijo akademsko izobraženih žen se pripravljajo, tako da bodo v kratkem naše žene imele svoje zastopnice v največjih internacionalnih ženskih organizacijah.

Spomenica treh občin v Slov. goricah

Ljubljana, 4. junija

Danes dopoldne se je zglasila pri podbanu dr. Pirkmaierju deputacija, v kateri so bili: posestnik inž. Luža iz Male Nedelje, župnik Alt od Sv. Andraža, veleposestnik Knez iz Renkovec, župan Horvat iz Trbovogov in posestnik Kostanjevec od Sv. Andraža. Deputacija je predložila podbanu naslednjo spomenico:

Po stvarnem razmotiranju dosedanjega neugodnega gospodarskega položaja občin Trbovogov, Galušk in Sv. Andraž v Slovenskih goricah, ki leže v osrčju Slovenskih goric, si podpisani usojamo predložiti spomenico, sprejeto na gospodarski anketi v Rinkovcih.

1. Prebivalstvo imenovanih občin se ne more dvigniti do gospodarskega procvita kljub prirodnim in teritorialnim ugodnostim, ker manjka prepotrebna komunikacijska zveza do glavnih cest.

2. Naše ljudstvo mora zaletati vse svoje dohodke le iz sadjarstva, vinarstva, živinoreje in gospodarstva. Svoji izdelkov na ne more racionalno spravljati na tržišča, ker se sedanje občinske ceste, katerih se ljudstvo mora posluževati ob vsakem vremenu, že ob najmanjšem deževju spremenijo v izredno slaba in blatna pota.

Tako je tudi dovoz opeke, cementa, apna in drugega materiala, ki ga rabimo za izboljšanje in moderniziranje svojih kmetij in gospodarstev, združen z istimi težavami in velikanskimi stroški.

3. Ker je izvedba predmetne ceste za naš kraj življenjskega pomena, zato so naši kmetje, obrtniki in drugi interesi volni prispevati do možnosti svoj delež za tehnično pravilno zgradbo ceste s prostovoljnim odstopom zemljišč, z vozniki, delavci, oziroma lesom.

4. Cesta naj bi imela svoje izhodišče z bivše okrajne ceste Ljutomer—Mala Nedelja ter naj bi vodila skozi Trbovogov in naslednji občini Galušk in Sv. Andraž v Slov. goricah in bi se pri Sv. Andražu (v Hvalenčin) spoila z banovinsko cesto Gornja Radgona—Ivanici—Majšperk. S to cesto bi bila tudi ustvarjena tranzitna zveza Ljutomer—Maribor oziroma Ptui, ki bi glede na višinske razmere bila najugodnejša za bodoči avtomot.

5. Podpisani prosimo, da blagovoli banovina glede na navedene težnje našega kraja strokovno preučiti ozemlje, kjer naj bi šla cesta, da bi v interesu narodno-gospodarskega procvita prišlo do realizacije nam potrebne ceste.

Po zavrženju ali odobni je pričakovati, da bo prizadetim občinam po možnosti ugodeno.

Vročinski val

ni samo neprijeten, temveč tudi nevaren. Zato umivajte vsaki dan celo svoje telo s krasno ohlajajočim in živce krepečim

levjim franco-skim žganjem

Rešeni boste velike muke. Počutili se boste svežega in elastičnega. Svoje dnevno delo boste opravljali brez napora.

Dobiva se povsod!

Centralna prodaja za Jugoslavijo:

LAVLIA MENTOL DROŽDZENKA,

Zagreb, Maruličev trg 5.

Silna nevihta s točo

Strašna posledica neurja okrog Višnje gore — Namesto srpa bo pela kosa

Višnja gora, 4. junija

Danes popoldne ob četrta na 15. so se na nebo nad višnegorsko pokrajino privlačili težki črni oblaki. Zapihal je hud piš od jugozapada, ki na se je kmalu prevzel v vzhodnik. Med ugasločim ermeniem je nato začela rešetati toča toča, katere prga so bila težka povprečno po 20 gramov. Žalosten žvenket šil ki jih je toča razbijala, je odmeval vsepovsod.

Posledice današnjega neurja so strašne. Trtne braide ob hišah so vse zlomljene in osmukane na tlak. Drevice je oklesčeno vse ceste so polne listov in celih vej. Nad vse žalosten pa je pogled na polja. Vse je razrito. Vsa stebelca krompirja, fižola in drugega so prelomljena, posevki uničeni. Namesto srpa bo treba na polje s koso. Toča je vršila svoje uničujoče početje nad 10 minut. Celo strelham ni prizanesla. Mnogo opeke, modno mnogo težkih žlebkov, pokriva prostore pred stavbami. Ko je toča ienjala je vsa pokrajina izjedala, kakor da je zapadel sneg.

Kakor se čuje, se je nevihta vlekla od

Šmarja vse doli do Stične, najbolj pa je menda prizadeta vas Polje pri Višnji gori.

Ljubljana, 4. junija

Danes kmalu po 14. uri je prihrumela s kamniške strani na severni del ljubljanskega mestnega ozemlja huda nevihta z viharjem in točo. Gosta in debela toča, ki je padala sicer le kratek čas, je pobelila zemljo, da se je videlo kakor bi bil zanašel sneg. Toča je oklesčila drevice in uničila mnoge zelenjadne in cvetlične vrtove, tako da se po nekaterih vrtovih še komaj vidi, kaj je tam raslo. Obnem s točo je divjal hud vihar, ki je trgal s streh opeko in z zanašanjem debele toče v okna pobijal šipe.

Vihar je bil tako močan, da je podrl tudi nekaj manjših dreves in strgal z drogov več zastav. Na veleseljskihi je potrgal veter razne plakate in reklamne napise.

V južnem delu mesta, na Viču in Rožni dolini je bil samo večji naliv, med katerim je padlo nekaj poljevnih zrn toče, ki ni napravila nikake škode.

Tri sestre žrtve ene ljubezni

Vas Črna gora leži kakor sokolje gnezdo v okrilju visokih planin, ki jim gospodari Durmitor. Pristop v to samotno vas je mogoč samo z dveh strani. Vaščani živijo še čisto patriarhalno in zelo pobožno.

Vsega šteje vas kakih 100 hišic in so se prvi prebivalci tu naselili nekako pred 200 leti. Ta rod je v glavnem pastirski, ker so pašniki kolikor tolik, dobri, zemlje pa je le malo. Eden najučlednejših vaščanov je posestnik Dakič. Njegova naistarska hčerka, ki šteje 23 let, se je pred nekaj meseci brez prave ljubezni poročila v vas Merlian v Sandžaku. Starši so jo prisilili k poroki s premožnim posestnikom, ona pa je bila že par let zaljubljena v ledeza mladeniča v domači vasi.

Preteklo nedeljo je Marica s svojim svakom prišla v domači kraj. Skrival se je sestala s svojim ljubljencem in se je nato iz cerkve vrnila domov precej potra. Povabila je popoldne s seboj svoji dve mlajši sestri Stano in Miroko na kratek sprehod pod planine. Pri neki staji so se vse tri sestre vsede na travo in nekaj časa prav živahno prenevale. Naposled na je Marica zasukala pogovor na svoj nesrečni zakon in na mladeniča, katerega je v resnici ljubila. Ko je tekom razgovora uvidela, da sta v mladeniča zaljubljeni tudi njeni dve sestri, tu je pozvala, da si vse tri skupno končajo življenje. Sestri sta privolili in je za izvršitev samomora pokazala največjega pomena sestra Stana. Vzela je od Marice samokres in začela streljati. Najprej je pogodila Marico z dvema streloma, nato je ustrelila Miroko v bližino srca, naposled pa je z enim samim strelom obračunala še s seboj in se je na mestu zgrudila mrtva.

Marica se je čez čas osvestila. Pričelo se je že mrčiti. Ker v samokresu ni bilo več patron se je Marica krvaveča vlekla proti bližnjemu prepadu, da bi se vrela vani. Spnotoma na se je pri studencu napila vode in se takoj zopet onesvestila... Ko Dakičevih hčerk zvečer ni bilo domov, so jih sorodniki in vaščani šli iskati. Mrtvo Stano so prenešli v mrtvašnico, Marico in Miroko na v domačo hišo. Obe sta močno poškodovani in se Marica bori s smrtjo. Miroka pa bo morda le okrevala.

Zalostni dogodek je prebivalstvo samotne gorske vasi tako potrl, da o njem niso marali govoriti niti pred sodno komisijo, ki je naslednji dan prišla raziskovat zalostni dogodek.

Ga. Jožefa Cimermanova

je umrla nedavno v Sp. Šiški nad 90 leta stara. Pokojnica, rodom Novakova iz Ribnice na Dolenjskem, je bila 24 let vdova

no sodnem' oficijal Jožetu Cimermanu. Izmed 12 otrok živijo le 3 sinovi, med njimi g. Milan, lastnik inforacijske pisarne v Ljubljani (Kazina). Vnučinja pokojnice gdc. Milena je uradnica v našem inšernatnem oddelku. Oče in mati pokojne gospe sta tudi dočakala nad 90 let.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izvanredno dobrodelno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

BUTTERFLY!

128

HUMANIK

NAŠA NOVOST TE SEZONE!

Premiera! Popolnoma novo! Ob 4., 7. in 9 zvečer!

Briljantna veseloigra smeja in zabave!
JOANE CRAWFORD
WILLIAM HAINES

Vaje za srečen zakon...

Ta film si mora ogledati vsak moški, ki se hoče poročiti in postati srečen mož!

Elitni Kino Matica

Telefon 2124.

a— Ivan Bregant umrl. Dne 2. aprila smo poročali o 70. rojstnem dnevu upokojenega žel. revidenta g. Ivana Breganta v Mariborju, ki ga je obhajal dan poprej, in smo prinesli tudi njegovo sliko, danes pa moramo že poročati o njegovi nenadni smrti. V torek zvečer ob pol 22. ga je iztrgala zavratna pljučnica iz kroga sivocev, prijatelj in znanec. Rodom iz Podgorice pri Gorici, je študiral v Gorici in stopil v železniško službo najprej v Nabrežini. Od 1. 1892. do evakuacije 1. 1915. je služboval v Gorici, po prevratu se je sicer zopet vrnil tja, vendar ni mogel tam ostati. Izselil se je najprej v Ljubljano, nato v Maribor. Tu je pred nekaj leti, po 43 letih službe, stopil v pokoj. Z ženo pokojno soprogo je imel 6 otrok. Žive še štirje sinovi in hčerka, vsi dobro preskrbljeni, sin Vilko, ki je bil učitelj v Tolmini, je pa padel v svetovni vojni. Pogreb pokojnika bo danes ob 18. iz hiše žalosti na Franciškansko pokopališče. Bodi mu blag spomin.

a— Drava narašča. Zaradi izdatnega deževja v zadnjih dneh, posebno v gornjem toku reke, Drava stalno narašča, nosi s seboj razne naplavine itd. V zadnjih 24 urah je Drava narasla za poldrugi meter, pričakovati pa je še nadaljnega naraščanja.

a— Pasji davek v študentskih se mora plačati najkasneje do 15. t. m. in sicer za čuvaje 50 Din, za ostale pse pa po 100 Din. Po tem roku bo pse brez znamke pobral konjač.

a— Solno kisline je pila v noči na sredo v samomorilnem namenu 22-letna kuharica Ivanka M. z Aleksandrove 36. Baše si je hotela končati življenje zaradi nesrečne ljubezni. Rešilni avto jo je prejeljal v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec, da je živ, vendar nevarnosti.

a— Kolesarski karambol. V torek je iz ulice Ob Jarku, ki je za vožnjo sploh prepovedana, pridrvel na kolesu nek 18-letni fant in se z vso silo zadel ob ključavničarskega vajenca Ivana Lovca, ki je privozil po Kopališki ulici v zmernem tempu. Oba sta padla, vendar brez težjih poškodb. Neznanec se je hitro pobral in izginil. Lovca ima poškodovano kolo.

Iz Kranja

a— Cerkveni sedeži na dražbi. Zupni urad naznanja v zadnji številki svojega »Kranjskega Zvona«, da bo odslej oddajal sedeže v zupni cerkvi na javni dražbi. Ta svoj korak utemeljuje s tem, da so bili doslej vedno prepripi in da se ni moglo ustreči ne revnim in ne bogatim reflektantom.

Iz Škofje Loke

šl— Nakup zemljišča. Podjetje za izdelovanje potrebnih v mlinski industriji »Mlinostav« v Škofji Loki, je prikupilo sedanjemu zemljišču več novih parcel, kjer je pričelo graditi veliko 50 m dolgo skladišče.

šl— Pralnice za avtomobile v Škofji Loki, ki je bila zgrajena dogovorno med občino in Vodovodnim društvom je gotova, za čiščenje voza se računa poraba 1 m³ vode. Naprava, ki je postavljena pred poslopje škofeljskega sodišča bo zelo dobro služila lastnikom vozih vseh vrst.

šl— Pomanjkanje klopi. Na škofeljski kolodvor pride dnevno na stotine potnikov, ki pa imajo na prostem na razpolago le par klopi. Vljudno prosimo, da se postavijo klopi ki smo jih bili vajeni v preteklih letih na peronu. Zleteti bi bilo, da dobimo sploh kaj več klopi.

šl— Ubit zvon. Selčani so bili prav ne-prijetno iznenadeni, ko so zvedeli, da je zvon v domači cerkvi, ki so si ga kupili pred dobrim letom, iznenada počil. Vsačani so nerabni zvon sneli z zvonika.

Iz Kamnika

ka— Odlični gost v Kamniku. V nedeljo 1. t. m. je prišel v Kamnik odlični češki novinar in naš slovanski prijatelj g. S. Rakat, urednik »Narodnih listov«. V Kamniku je bil gost svojega staroga prijatelja g. dr. Franceta Trampuža. Kamnik je po-

Antiseptično preparirana

je bila, je in bo najbolj dokazano najbolj dovršena.

Koncesionirano
ELEKTRO-TEHNIČNO PODJETJE
HAVLIČEK FRAN

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5 — Tel. 3421
instalacije električnih naprav v mestu in na deželi ter priznani odelek za hišne telefone in zvonila — strokovna poprava elektrotehničnih aparatov.

Proračuni brezplačno. Cene zmerne.

CONCO
amerikanski izolacijski produkti
so zoper vlago in vodo. Navlečeni so gumije stihni, trajni, prožni, kožno trdni in v desetletja trajni. Uporabljajo jih v dobavnem mrzlem stanju.

Propuščajote strohe iz betona, iz pokvarjene lepene, iz brzocementa ali iz deloma pretrohnole pločvine se prenovijo s CONCO produkti brez nove podlage v eni noči. CONCO produkti so cenejši od drugih stičnih materialov in v dobroti so ne nadzorljivi. Zadrževate prospektel

SAKOPRODAJA ZA JUUGOSLAVIJO: Mirko Marmolja, Maribor, Cankarjeva 26/

setil prvič leta 1913. kot turist. V družbi g. Zalarja iz Ljubljane, gostilja dr. Trampuža in drugih si je ogledal Strakatov starodavno cerkvo s tremi oltarji na Malem gradu, Mekinje in še druge naše zanimivosti. V nedeljo popoldne se je z večjo družbo podal na Trdinovo proslavo v Mengeš, kjer je prisostvoval odkritju spominske plošče. G. Strakat je odnesel iz našega kraja najboljšo vtise. Izjavil je, da bo v svojih listih obširno poročal o naših krajih. Zvečer se je dragi gost odpeljal v Ljubljano, odkoder se je podal v ponedeljek preko Bosne na morje, kjer ostane do sokolskega zleta v Beogradu.

ka— Smrtna kosa. V ponedeljek so pokopali na Zalah g. Ivana Osolina iz Duplice pri Kamniku. Pokoj njegovi duši!

Z Jesenic

s— Smrtna kosa. V noči od ponedeljka na torek je po kratki in mučni bolezi preminula v 67. letu starosti gospa Helena Bohinčeva, soproga tovarniškega delavca na Savi in hišnega posestnika na Javorniku. Bodi ji ohranjen blaž spomin, težko prizadetim preostalom pa naše iskreno sožalje!

Iz Tržiča

č— Prvi nastop igralske družine »Soča«. V nedeljo je nastopila igralska družina ljubljanske »Soče« v Tržiču s štrindbergovo dramo »Oče«. Režiser g. Košuta je težko psihološko dramo vesno naštudiral. Lavra gđ. Tuši Rainerjeve nas je zadržala. Miren in eleganten nastop, umerjenost v kretanjih in globoko življenje v to težko vlogo priča o močnem talentu; gđ. Eva Rainerjeva je odigrala Berto z ljubljanskostjo in sigurnostjo; dojila gđ. Gabrija jeličeve je ogrela. G. Košuta je odprl očeta z rutino in prepričevalno, ostali so se potrudili po svojih najboljših močeh. Publiku je nagradila igrance s spontanim aplavzom. Mladi družini želimo, da vztraja na svoji poti.

Iz Višnje gore

šg— Ukinitve državnega veterinarskega mesta. Naš dosedanj nad vse marljivi veterinar g. Drole je imenovan v istem svetu v Caribrod ob bolgarski meji, ker se mesto državnega veterinarja pri nas ukine. Kako priljubljen je g. Drole pri našem prebivalstvu, svedoči dejstvo, da je na kraljevski banjski upravi že intervenirala deputacija, da bi ga pustili pri nas, vendar ni bilo uspeha.

šg— Naš vodovod se zadnje čase nekaj kupa. Par dni smo bili kar brez vode. Nastala je že bojazen, da se je voda v dreznah izgubila, no, sedaj pa je imamo zopet dovolj.

šg— Cenena kolesa, Viktor Rebolj & Ko. Kakor je »Jutro« že poročalo, so Rebolja že vtaknili za njegovo virtioznost v prodaji koles, v kletko. Baše se prikriva v Višnji gori še eno kolo in ga bodo najbrže še našli. Domneva in šušlja pa se, da je imel Rebolj tukaj neko poznanstvo iz prejšnjih let, ki je sedaj izrazil v procvit svojega trgovskega podjetja.

Iz Novega mesta

n— Čudo narave. V Družinski vasi stojita na posestvu g. Zorkota dve košati vrbi, iz katerih sta zrastle že okoli 6 m visoki smreki. To čudo narave občudujejo zlasti gostje Šmarjških Toplic.

n— Huda poškodba. Trietni sinček železničarskega uslužbenca g. Sajeta iz Smihleza je tako nesrečno padel s kupa zloženih desk na tla, da si je zlomil nogo in so ga morali prepeljati v kandijsko bolnico.

n— Rekrutovanje letnika 1910 je za novomeški sodni okraj od 2. do včeraj 7. tega meseca.

n— Četrta avtobusna proga Novo mesto — Karlovac se nam obeta. Prošnje za koncesijo na tej progi so vlozene že del časa. Nova avtobusna proga, ki bo šla preko Gorjancev, bo ustregla tudi izletnikom in turistom.

Iz Kočevja

kč— Nova kočevska posojilnica. Z 2. tega meseca je začela posloovati nova kočevska posojilnica: Ljudska posojilnica r. z. z. n. z. Prostore ima v Pečekovi trgovini nasproti cerkvi.

kč— Znanstvena ekskurzija. 1. t. m. se je mudila v našem mestu večja skupina akademikov, ki študirajo germanistiko in romantiko na ljubljanski univerzi pod vodstvom vseučilišnih profesorjev gg. dr. I. Kelemine in dr. Fr. Sturma. Gospodje akademiki so si s svojimi profesorji ogledali vse znamenitosti Kočevja in bližnje okolice.

Iz Mokronoga

m— Sokolsko društvo. Redna telovadba se vrši v vseh oddelkih. Moška deca, naraščaj in člani v sredah in petkih od 17. dalje, ženska deca, naraščaj in članice v torkih in četrkih tudi od 17. dalje. Pristopajte in udeležujte se redno smotrene telovadbe, ki je neprecenljive vrednosti za razvoj telesa v enaki meri za moški in ženski spol. Prosvetni odsek pripravlja ponovitve efektne drame »Golgota« z gostovanjem priljubljenega prejšnjega tukajšnjega živinodravnik g. de Glerie v vlogi Demetrija.

m— Razsvetljava trga. Dokler se ne izvede elektrifikacija po načrtih iz razgovora deputacije Mirnske doline na merodajnem mestu, je pripravljena naslednja tukajšnja trdnjava Penca-Kalin i. dr. pomagati začano iz zadrege. Upamo, da se bo našlo v trgu par oseb, ki se bodo za stvar zavezale ter v obojestranskem zadovoljstvu pogodbeno rešili to perečo vprašanje.

m— Letoviščarji. Vsi oni, ki žele preživeti svoje počitnice v miru in zadovoljstvu, prihitite v našo sredo. Tihi gozdovi, življenja polne vinske gorice, z belimi

zidanicami, prekrasni izprehodi v okolico, prijetna kopel v Mirni, morajo zadovoljiti vsakogar. Avtobus na razpolago, Smarjske toplice v bližini.

Iz Kostanjevice

o— Preselitev poštnih uradov. Nedavno se je preselil poštni urad Kostanjevice na Krki iz stare Oražnove hiše, ki je tudi rojstna hiša rajnega dr. Oražna, v novo adaptirane prostore preurejene hiše Občinske hranilnice. Poštni urad je bil nastanjen v Oražnovi hiši nad 60 let. Trg pred cerkvijo sv. Miklavža je dobil s tem, kakor tudi z uradom Občinske hranilnice novo lice. — V Sent Jerneju pa se poštni urad preseli še tekom tega meseca iz Tavčarjeve hiše v nasproti stoječo hišo g. Antona Majzla, kjer bo nastanjen v prostorih prvega nadstropja.

o— Umrl je v nedeljo 1. t. m. mešanec in čevljar g. Anton Jankovič iz ene najstarejših kostanjeviških rodbin. Bil je ustanovni član gasilnega društva in mestne gasilske goble, pri kateri je kot takratni godbi meščanske garde sodeloval že pred 40 leti. Bil je pristna kostanjeviška »purgarska« grča, dober družabnik in humorist — original, kakršni je le še malo. Najstarejšemu kostanjeviškemu fantu naj sveti večna luč, rodbini pa izrekamo iskreno sožalje.

o— Vinogradi. Trta je tudi letos izredno lepo nastavila in se doslej razvija mladi zarod zelo bujno in zdravo, čemur posebno pripomore izredno ugodno vreme, ki je hvala Bogu, nastopilo se pravočasno. Za cvetlek letnika 1929 je precej povpraševanja in je bilo zadnji čas v občini Sv. Križ in Kostanjevice, kakor v ostalih občinah okraja prodanih nekaj večjih partij.

Iz Borovnice

oc— Pristopajte k Vodnikovim družbi. Javite se pri poverjeniku g. Engelsbergerju ali pri g. Pirnatu!

Iz Litije

i— Prve zrele borovnice je izročila za uredništvo »Jutra« našemu poročevalcu mala Zdenka Rupnikova iz Litije, za kar se ji prav ljubeznivo zahvaljujemo.

Iz Trbovelj

t— Znaki za vsesokolski zlet v Beogradu se dobre pri načelniku g. Dominiku Kužniku.

t— Podružnica SPD priredi za binokli dvadnevni izlet v planine. Vse podrobnosti se dogovorimo na sestanku v četrtek 5. t. m. v osnovni šoli na Vodah. Planinci in planinke — z nami!

t— Gasilstvo. V nedeljo popoldne se je vršil na Kleku ustanovni občni zbor gasilnega društva Trbovlje-Klek. Trbovljsko župo sta zastopala g. Guček in Holesček. Za načelnika je bil izvoljen g. Martin Zaigar, posestnik in gostilničar na Kleku, po veljnik je g. Žerko, ostali odborniki pa gg. Rajšek, Forte, Jordan in Ahac. Komaj se je društvo ustanovilo, že ima tudi prvega ustanovnega častnega člana g. Ivana Žagarja, ki je podaril brezplačno svet za postavitev gasilske doma, katerega blagoslovitev bo 6. julija.

Iz Zagorja

z— Velik obisk nedeljske tombole. Tako velikega obiska že dolgo ni imela kaka tombola, kakor nedeljska. Občinstvo je pričelo prihajati kmalu po 13. in je bil prostor za Sokolskim domom kmalu zaseden. Občinstvo, ki je prišlo pozneje, je moralo vztrajati in pričakovati sreče na pekočem solncu. Po končanem zbiranju malih dobitkov je sledil kratek odmor, nakar je sledilo klicanje števil za tombolo, katerih je bilo 9. Prvi dobitek, samsko spalnico, je dobil ruder iz Trbovelj Skrinar, ki se je ravnokar poročil, zato mu je baš dobrodošla. Tudi drugi dobitek (prašič), katerega je dobila M. Ilnikarjeva, je razveselil dekle, ker je ravno že nameravala za rejo kupiti pujsa. Tudi vseh ostalih 7 tombol je deloma prišlo v last revnejšim osebom. Tako je namen tombole dvojno dosežen: prireditelje so dobile sredstev, da bodo lahko tem več deca poslale k morju in dobitki pa so tudi kakor nalašč dobrodošli v tej krizi, ki jo preživljajo rudarske družine.

Iz Laškega

l— Premogovnik Trobni dol bo še obratoval, dokler rudarsko oblastvo ne bo izdalo dovoljenje za ukinitve obrata. V torek se je mudil v Laškem zaradi tega generalni direktor sladkorne tvornice v Čupriji g. inž. Zajec, ki se je nato odpeljal v Prago poročat in posredovati, ali bi se morda vendarle ne dalo doseči nadaljnje obratovanje. Vzrok ukinitve je nerentabilnost.

l— Kopanje v Savinji je od dneva do dneva živahnije. Voda je topla in ima že 23 stop. Celzija. Prihajajo tudi že tuji gostje.

l— Huda telesna poškodba. Dne 31. maja zvečer je prišel Elsbacherjev hlapec Anton Krajnc s svojo zaročenko Franco Drobnetovo v Resnikovo gostilno v Marja gradu, kjer se je nahajalo več že vinjenih fantov, med njimi tudi Karel Gaberšek iz Zabrže. Ti so takoj začeli izživati Krajnca in mu hoteli s silo odvzeti dekleta ter ga spraviti v svojo družbo, čemur pa se je dekle ustavilo. Krajnc je, da se izogne pretepu, zapustil z dekletom gostilno in odšel proti domu. Gaberšek in dva brata Cverleta pa so mu sledili in ga je Gaberšek, ko ga je dohitel, udaril s kolom po hrbtu. Da se ubrani, je Krajnc potegnil žepni nož in zamahnil okrog sebe, pri čemer je Gaberška zadel z ostrino v vrat in mu prerazil žilo—odvodnico. Hitra zdravniška pomoč in prevoz v Celje v bolnico sta mu rešila življenje. Krajnc, ki je sicer na zelo dobrem glasu, se zaprl.

l— Najdeno truplo. V Rimskih toplicah so v ponedeljek potegnili na suho truplo Jurija Zličarja, posestnika iz St. Jurija ob Taboru, o katerem je »Jutro« poročalo, da je našel smrt v narasli Savinji pri prevozu, dočim se je njegov sin rešil.

l— Tatvina. Pri rudniku v Hudi jami kot strednja zaposlena 25letna Treza Greškova je 15. maja obratovodji g. inž. Homanu iz suknjica, odloženega v pisar-

ni, ukradla listnico z 925 Din gotovine in raznimi dokumenti. Listnico je izpraznjeno vrkla na stranišče, z denariem pa popivala po raznih gostilnah v Laškem in Rečici. Ko so jo prijeli orožniki, je bila že suha.

Iz Gornjega grada

gg— Planinski pašniki so oživel. Dne 2. junija so dobili živino, skoraj same vole, na pašo. Stanje pašnikov je ostalo tako preprosto kakor že dolgo časa sem, Graščinska uprava nima smisla za zboljšanje planinskih pašnikov in za zgradbo hlevov »Pašniška zadruga« pa ne more nič storiti, ker ne sme in ker nima nikake podpore.

gg— Velikanski meteor smo opazili 24. maja okoli 10. ponoči. Bila je videti krogla z dolgim repom in v čudoviti vijoletni svetlobi, ki je razsvetlila naenkrat vse mesto. Ta čudni pojav je videlo več meščanov.

Iz Slov. Bistrice

sb— Ekshumacija trupla pred 20 leti umrlega posestnika in znanega lovca Waldherrija se je izvršila v navzočnosti sreskega načelnika g. dr. Hacin in sanitetnega referenta g. dr. Zorjana 28. maja na tijskem pokopališču. Truplo pokojnega, shranjeno v dvojni kovinski rakvi, je bilo prepeljano z avtomobilom mariborskega pogrebnega zavoda v Ljubljano, kjer o ga položili v družinsko grobnico.

sb— Strela je udarila 2. t. m. popoldne med hudim nalivom v nove hleve posestnika Vehovarja na Videžu. K sreči ni bilo pod streho sena in se je zato domačinom posrečilo ogenj takoj ugasiti in preprečiti nastop požara. Pač pa je strela raztrgala del strehe in tako oplazila lepo telico, da so jo morali zaklati.

Iz Ptuja

j— Ptujsko gledališče. V petek 6. t. m. bo v gledališču koncertno-operni večer. Na tem večeru bosta sodelovala operna pevca ga. Vida Zamejč-Kovičeva in gospod Fran Neralič. Prvi del programa tvorijo razni samospevi slovanske in tuje glasbene literature, drugi del pa obstoja iz raznih opernih arij, kjer so zastopani sami priznani svetovni komponisti: Verdi, Bizet, Leoncavallo, Kizil in drugi. Pri klasi viru gospodična prof. Mara Kabajeva.

Iz Ljutomera

lj— Nezgodi na progi. V soboto 31. m. m. je pri osebnem vlaku, ki dospe v Ljubljano ob 15. iz Maribora, odpovedal na progi pri Žerovincih stroj. Na pomoč je moral priti stroj, ki je vlekel vlak iz Murske Sobote v Maribor. Izgleda, da so lokomotive na naši progi že precej nadušljive. V nedeljo 1. t. m. pa se je jutranji vlak iz Maribora pri Pavlovcih celo raztrgal. Med občinstvom je bilo precej smeha in zabavljanja. Obe nezgodi sta seveda povzročili precejšnjo zamudo.

Iz Gor. Radgone

gr— Občinske zadeve. Banska uprava je na mesto umrlega g. Janka Karbaša imenovala za prvega občinskega svetovalca g. Karla Mavriča, solskega upravitelja, na njegovo mesto pa je bil imenovan za odbornika g. Franc Husjak, posestnik in ekonom. Pri zadnji seji občinske uprave 2. t. m. je bil namesto umrlega g. Karbaša v upravni odbor tukajšnje Občinske hranilnice soglasno izvoljen g. Miroslav Zilavec, industrijec, za načelnika gradbenega odseka pa g. Janez Lančič, posestnik in načelnik cestnega odbora. Za člana finančnega odseka je bil izvoljen g. Franc Husjak. Od občinskega vodnjaka pri gosposdu Jancetiču na Spodnjem grisu se je sklenilo napraviti kanalizacijo z 20 cm cevmi do odvodnega kanala proti g. Halbaerthu. Glede na ogromni promet avtomobilistov, ki ne vozijo s predpisano brzino skozi trg ter s tem ogrožajo ostali promet, je občinski odbor novonovo sklenil naročiti 3 table z opozorilom: »Vozi počasi, od katerih bodo postavljene ena na križišču pri črešnjevski opekarni, druga pri murskem mostu in tretja pri trgovini g. Zotter, kjer se odcepi cesta za Podgrad in Apačko kotlino.

Iz Murske Sobote

mr— Nevhite in neurja so v nedeljo pustile nad Dobrovnikom, Fokovci, v Vučju gomilo in tja gori do Cankove. Most pri Dobrovniku je voda poškodovala tako, da je moral poštni avtomobil obrniti. Sokolski prireditvi v Soboti je prinesel dež tudi za najmanj desetstisoč Din škode.

SPORT

Naša nogometna reprezentanca za svetovno prvenstvo

Na predlog saveznega kapetana g. Simonoviča je JNS odredil naslednje igrače v našo reprezentanco, ki bi v Urugvajju sodelovala v tekmovalju za svetovno prvenstvo: Mihelič (Gradnja), Premelj (Hašk), Jakšič, Ivkovič, Hrnjiček (Soko), Spasojevič, Gjokič (Jugoslavija), Arsenjevič, B. Marjanovič (BSK), Beleslin (Sand) Deskovič, Bonacič (Hajduk), Lj. Stefanovič (FC Cete). Skupno bo potovalo torej 17 igralcev, in sicer 5 iz Zagreba, 7 iz Beograda, po 2 iz Splita in Cetva ter 1 iz Subotice.

Naša reprezentanca se bo vkrcala 20. junija v Marseille na parnik »Florida«. Vrnila se bo v Jugoslavijo približno 24. avgusta.

V nedeljo bo v Budimpešti kongres FIFA, na katerem bo delegat našega saveza z g. Burcom določil vse podrobnosti o bivanju naših nogometašev v Ameriki.

Sportni drobci

Iz Prage javljajo, da je češkoslovaški nogometni savez brzojavno odpovedal tekmo Češkoslovaška : Jugoslavija, ki bi se morala vršiti 29. junija v Zagrebu. Vzroki za to odpoved še niso znani, vendar je zelo značilno, da je to že tretja odpoved te tekme od strani Čehoslovakov.

Od zadnjih nogometnih tekem bi bilo omeniti še naslednje: Kočevje: SK Elan (Novo mesto) : kočevski nogometaši 7 : 4 (2 : 2). Split: Nicholson : Hajduk 3 : 1 (revanžna tekma). Italija: Juventus : Roma 2 : 1. Genova : Napoli 2 : 2, Ambro-

Pustite jih, naj se veselijo — zamazane obleke bodo v trenutku zopet čiste in sveže z

LUX
m il o m
v luskah

siana : Brescia 5 : 1, Trieste : Alessandria 1 : 0, Bologna : Modena 2 : 1, Pro Patria : Milanese 1 : 0, Cremonese : Padova 2 : 1, Lazio : Torino 1 : 0, Livorno : Pro Vercelli 1 : 0. Po senzacionalnih porazih vodilnih moštev predzadnje nedelje (Trieste : Juventus 1 : 0, Brescia : Genova 3 : 1, Napoli : Ambrosiana 3 : 1) vodi sedaj Ambrosiana, ki je v 30 igrah dosegla 47 točk. Kateri klub pa bo kot drugi zastopal Italijo v tekmovalju za srednje evropski pokal, še ni znano. V poštev prihajata Genova in Juventus, ki imata oba po 41 točk. Juventus pa ima boljše goliferenco. Dunaj: Admira : Wacker 3 : 1. Tekma se je vršila v torek ter je prinesla Admiri končno javno drugo mesto v prvenstvu. Admira ima 29 točk, torej eno manj nego prvak Rapid.

Op uspeh je dosegel na Dunaju naš teniški prvak Schaeffer. V mednarodnem turnirju akademikov si je med 120 konkurenti priboril mednarodno akademsko prvenstvo. Sodelovali so najboljši akademiki iz Italije, Madžarske, Nemčije in Avstrije. Jugoslavijo je zastopal Schaeffer. V finalu je Schaeffer premagal Madžara Strauba s 6 : 3, 8 : 6, 6 : 0.

V Scheveningenu se je nedavno vršilo teniško tekmovalje med Češkoslovaško in Holandijo za Davisov pokal. Zmagala je Češkoslovaška s 3 : 2.

SK Svoboda. Jutri v petek članski sestanek I. moštva in rezerve v Delavski zbornici ob 19. z ozirom na tekme ob binoklih naj se sestanka vsi točno udeležijo.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Seja načelstva se vrši danes točno ob 18. uri v damskem salonu kavarne Emone. — Tajnik. SK Krakovo. Danes ob 20. seja ožjega odbora v gostilni Usenik.

SK Natak. Danes v četrtek ob 20. sestanek I. moštva v palači Delavske zbornice.

Repertoarji

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20.

Četrtek, 5.: Zaprtlo.
Petek, 6.: Lohengrin. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Sobota, 7.: Gorenjska slavček. — Možiček. Izven. Izredno znižane cene.
Nedelja, 8.: Nikola Subic Zrinjski. Izven. Izredno znižane cene.
Ponedeljek, 9.: Hasanaginica. Izven. Izredno znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Četrtek, 5.: Bobrov kozuh. Premijera. Prilava 35letnice gospe Štefke Dragutnovič. Izven.
Petek, 6.: Zaprtlo.
Sobota, 7.: Pravljenca o rajski ptici. B. Kaponi. Zadnjič.

Nedelja, 8.: Nekopir. Znižane cene. Kuponi. Zadnjič.
Ponedeljek, 9.: ob 15. Herman Celjaki. Kmečka predstava po najnižjih cenah. Zadnjič. Ob 20. Bobrov kozuh. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20. zvečer.
Petek, 6.: Koncertni večer g. Zamejč-Kovičeve in g. Neraliča.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Gospodarstvo

Naša trgovinska bilanca

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem uvozu v aprilu, tako da nam je mogoče pregledati razvoj naše trgovinske bilance v prvih 4 mesecih t. l. V aprilu smo uvozili 137.150 ton v vrednosti 624,5 milijona Din, kar pomeni nasproti uvozu v aprilu prejšnjega leta zmanjšanje za 89,1 milijona Din ali 12,50%.

Ker je naš izvoz v aprilu dosegel 615,8 milijona Din je bila naša trgovinska bilanca v tem mesecu pasivna le za 8,7 milijona Din.

Glavni predmeti našega uvoza v aprilu so: bombaž (10,9 milijona Din), bombažno predivo (41,5), bombažna tkanina (59,7), volna (7,0), volneno predivo (9,3), volnene tkanine (28,6), svileni predivo (5,3), svilene tkanine (14,0), železo nepredelano in polablikati (12,0), železna pločevina (7,0), železniški material (15,1), razni predmeti iz železa (33,3), sirova kava (8,0), riž (6,1), sirove kože (12,2), čevlji (8,0), nafta (15,2), premog (21,6), stroji in aparati (42,6), elektronični predmeti (15,5), prevozna sredstva (26,9).

Naša trgovinska bilanca se je v prvih 4 mesecih t. l. gibala naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	
januar	616,2	560,9	+ 55,3
februar	480,8	521,1	- 40,3
marec	599,0	658,5	- 59,5
april	615,8	625,5	- 8,7

jan.-april 1930	2311,8	2364,0	- 52,2
" 1929	1925,2	2362,9	- 437,7
" 1928	1801,0	2564,3	- 763,3

Iz gornjega pregleda je razvidno, da je naša letošnja trgovinska bilanca navzlic pasivnosti prilično ugodna, saj znaša pasivnost za prve štiri mesece le 53,2 milijona Din nasproti 437,7 v 763,3 milijona Din v predhodnih dveh letih.

== Begluskve obveznice. Kakor znano je pravilnik o izvrševanju zakona o begluskvih obveznicah od 14. sept. 1929. že stopil v veljavo. Zato bo Državna hipotekarna banka počasi s 1. julijem lomsdardiala te obveznice s 75% nominala. Ker bodo te obveznice gotovo v kratkem prišle tudi v promet kot državni papir navajamo se naslednje podatke. Obveznice se uradno oziroma kot "6 odstotne obveznice za finančno likvidacijo odškodnin za begluskve zemlje v Bosni in Hercegovini", v prometu pa bodo gotovo obdržale naziv "begluskve obveznice". Izdajo se v komadih od 500, 2500 in 5000 Din nominala. 6 odstotne obresti se plačujejo polletno, in sicer 1. januarja in 1. julija. Prvi kupon se bo izplačal 1. julija t. l. Vsega je natiskanih teh obveznic za 150 milijonov Din nominala, če pa se ne bi vsi komadi porabili za izplačilo odškodnin, se ostane uničiti. Vse obveznice se imajo amortizirati v 43 letih, počasi z 2. novembra t. l.

== Tudi Novi Sad hoče imeti velesejem. Te dni je bila v Novem Sadu sprožena akcija za ustanovitev posebne družbe za prirejanje stalnih razstav in vzornih velesejmov. Inicijativo za to akcijo sta dala tajnik Udruženja trgovcev in industrijev g. Dušan Sekulić in veleposlanik g. Pavle Popović-Pecija. Dne 26. maja se je vršila že sedaj interesna, na kateri je bilo sklenjeno, da se izvršijo priprave za ustanovitev te družbe. Razstave in sejmi naj bi se po sestavljenem programu vršili v veliki zgradbi Saveza hmeljarjev, ki naj bi se v ta namen adaptirala. Poseben odbor je dobil nalogo, da v najkrajšem času sestavi pravila družbe v obliki delniške družbe in proglas za subskripcijo delnic. Drugi odbor pa bo vodil pogajanja s Savezom hmeljarjev zaradi odkupa posloja.

== Lep razvoj mlečarskega združništva v Vojvodini. Letos je zlasti v dunavski banovini opažati veliko zanimanje za ustanovitev mlečarskih združenj. Tekom zadnjih 6 mesecev je bilo ustanovljenih 42 mlečarskih združenj, od katerih se nahaja 30 že v polnem obratovanju. Vse pokret vodi Centralni ekspozitni savez mlečarskih združenj v Novem Sadu skupno z organizacijami, ki stojijo s savezom v zvezi. Vse združne mlečarje ne so osnovane po istem tipu ter vse poslujejo na enak način. Poslovanje teh združenj se absolutno posebnega tečaja, ki se je vršil v Novem Sadu, kar omogoča enako proizvodnjo v svrhu standardizacije proizvodov. Zdruga plačujejo mleko zadržnikom po vsebini maslobe, kar daje zopet kmetovalcem inicijativo za dobro in racionalno proizvodnjo mleka. Posebna komisija, sestavljena iz strokovnjakov kmetijskega ministrstva in banke uprave je nedavno pregledala poslovanje teh združenj in se je zelo pozitivno izjavila o doseženem uspehu. Centralni ekspozitni savez je izvozil že velike količine sirovega masla v inozemstvo.

KRASNE TLAKOVE
za veže, cerkve izdeluje in poklada
Cementarna Gostinčar
Pešata, p. Dol pri Ljubljani.

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade industrijo itd.

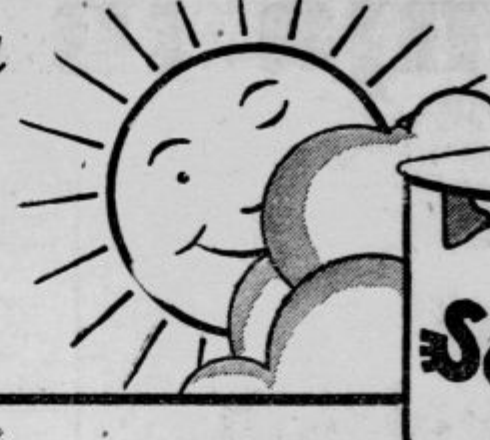
ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag.

Polaga:
MATERIAL, trg. d. z o. z.
Ljubljana, Dunajska c. 36.
Telef. 27-16. Brz.: Material.

ZVEČER za namakanje

Schichtova

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schichtov

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

== Borzno razsodišče v Ljubljani. Glede na sodne počitnice se v času od 15. julia do 25. avgusta pri borznem razsodišču v Ljubljani ne bodo vršile ustne razprave, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

== Nazadovanje svetovnih cen. Čeprav je gospodarska depresija v evropskem in ameriškem gospodarstvu po mnenju raznih zavodov za proučevanje konjunktura dosegla že najnižjo točko, vendar kažejo cene, zlasti cene sirovinam nadalje popuščajočo tendenco. V Nemčiji bodo te dni znižane mezde delavcem v železarski industriji za 10% in so se podjetja zavezala ta prihranek uporabiti za znižanje cen železa. Londonska kovinska borza je dalje pod pritiskom nizkih cen, le cene bakra se držijo, kositer je te dni v ceni ponovno nazadoval, cena srebra pa je dosegla doslej najnižje stanje 17 d. za unco. Cena surovi gumi je zaradi velike ponudbe nadalje v nazadovanju, tudi bombaž dalje popušta, edino cene volni so se zadnje dni prilično okrepile.

== Oddaja del. Razpisana je oddaja gradbenih del in strojne opreme za hladilnico v Ljubljanski splošni bolnici. Pismena očetna licitacija bo 23. junija ob 11. dopoldne v sobi št. 17 tehničnega oddelka banke uprave. Ravnom se daje tudi vse potrebne podrobne informacije. Proračunjena so izolacijska dela na 71.299 Din, ključavničarska na 4.564, pleskarska na 7.948, dobava omare na 7.300 in strojne naprave na 228.770 Din. — Kraljevi solski odbor v Lokavcu pri Lutomeru razpisuje gradbena dela za dozdavo in adaptacijo šolskega posloja. Pismene oferte do 1. julia t. l. na kraj. Solski odbor v Lokavcu, pošta Marija Tseha. Podrobne informacije pri Solskem upravitelstvu v Lokavcu.

== Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave kaučukastih cevi. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave 6 parov gumijastih rokavic za elektrohe, niki ter glede dobave usjatih jermcn. Pomorska vojna akademija v Dubrovniku sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 176 parov čevljev. Dne 20. t. m. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici očetna licitacija glede dobave vodovodnih cevi. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

BORZE

4. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah New York in London. Tečaj deviz kažejo manjše fluktuacije, vendar je splošni nivo ostal nespremenjen.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda danes ponovno okrepila ter se je za aranžma trgovala po 433 in za december po 438. Od ostalih državnih vrednot je bilo zaključeno le še 7 odstotno Blairovo posojilo po 85,50. Med zasebnimi vrednotami so bili zaključki edino v Jugobanki po 79 do 79,50 v Polejdelski po 58,50 in v Dubrovački po 400.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.775, Berlin 13.50 — 13.53 (13.515). — Bruselj 7.9035. — Budimpešta 9.8998. — Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9). — Dunaj 797,41 — 800,41 (798,91). — London 274,73 — 275,53 (275,13). — New York 56,43 — 56,63 (56,53). — Praga 167,60 — 168,40 (168). Trst 296,66.

Zagreb. 22.7750 — 22.8350, Dunaj 797,41 do 800,41, Berlin 13.50 — 13.53, Bruselj 790,33.

Budimpešta 988,48 — 991,48, Milan 295,561 do 297,564, London 274,73 — 275,53, New York 56,43 — 56,63, Pariz 221,06 — 223,06, Praga 167,60 — 168,40, Zurich 1094,40 — 1097,40.

Curih. Zagreb 9.1250, Pariz 20,26, London 25,1025, New York 516,70, Bruselj 72,1250, Milan 27,08, Madrid 62,40, Amsterdam 207,74, Berlin 123,29, Dunaj 72,85, Sofija 3,7450, Praga 15,3250, Varšava 58,—, Budimpešta 90,3350, Bukarešta 3,07.

Effekti.

Ljubljana. 8% Blair 97,75 bl. 7% Blair 86 bl. Celiska 160 den. Ljubljanska kreditna 120 den. Praštediona 905 den. Kreditni zavod 170 den. Stavbna 40 den. Vevče 117 den. Ruše 270 — 280.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 433 — 434, kasa 433 — 434, za julij 435 bl. za december 433,50 — 435, investicijsko 87,50 — 88, agrarne 54,50 — 55, 8% Blair 97,25 — 97,50, 7% Blair 8,50 — 86, 7% Drž. hip. banka 84,875 — 85,25: bančne vrednote: Praštediona 900 — 910, Juvo 97 — 80, Union 196 — 197, Narodna 8150 — 8350, Srpska 180 — 185, Zemalska 130 — 135, Poljo 58 — 58,50, Ljubljanska kreditna 120 den.: industrijske vrednote: Nar. žumska 24 den. Našička 1350 bl. Gutmann 160 — 168, Slavec 72 den. Slavonija 200 — 210, Sečera na 372 — 375, Drava 263 den. Brod vazon 111 den. Vevče 120 den. Isis 32 — 35, Dubrovačka 400 — 410, Trbovlje 433 — 440.

Blagovna tržišča

Hmelj

+ Stanje hmeljske rastline v Vojvodini. Iz Petrovca poročajo: Hmelj se nadalje le-

po razvija in je brez škodljivcev. Sprva se je sicer pokazal bolhač, pa je spet zginit. Večji del hmeljnikov je že obsutih in očiščenih.

es

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za les mlačna. Zaključena sta bila 2 vagona bukovih pragon in 1 vagon oetla. Povpraševanje je za parieno bukovino (65 m³, deb. 33. 50 in 80 mm), za bukovne hlo-de (l. brez napak, premer na vrhu nah-mani 35 cm) in za lipove plohe (l. suho blago, debel. 80, 100, 120 in 180 mm). Nudijo se pa hrastovi hlo-di (ca 300 m³, od 30 — 70 cm srednjega premera), mecesnovi hlo-di in smrekove deske (20 vazonov, v raznih debelinah. I. II. III.).

Zito.

+ Ljubljanska borza. (4. t. m.) Tendence za deželne prideleke čvrsta. Prometa ni bilo. — Nudi se pšenica (slov. posla-ja mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg po 257,5 — 260; 78 kg po 250 — 252,5; 77 kg po 242,5 — 245; rž: baška, 72/73 kg po 197,5; koruza: popolnoma suha, prompt-na po 137,5 — 140, za junij po 142,5 — 145; ječmen: baški, 62/63 kg po 162,5 — 165; oves: baški, navadna tarifa po 180 — 185; moka: ogete lio, za plač. po prejmu blaga po 400 — 405.

+ Novosadska blagovna borza. (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 20 vagonov pšcnice, 14 vagonov moke, 4 vagona otrobov, 46 vagonov koruze in 2 vagona ječmena. Pšenica: baška, 77 kg 202,50 do 205; 78 kg 205 — 207,50; gornjebaška, 78 kg 207,50 — 210; banaška, Tiša Slep, 78 kg 210

do 212,50; sremeka, 77 kg 187,50 — 190. Oves: baški in sremeki 125 — 130, Ječmen: baški, 63/64 kg 107,5 — 112,5. Kuruza: baška in sremeka 94 — 96; ladja Dunav 94 do 96; banaška in sremeka, za junij 97,5 — 100; Sombor 95 — 97,5. Moka: baška ogete 335 do 345; ogete 330 — 340; s2e 295 — 305; s3e 235 — 245; s6e 165 — 175; s7e 115 — 125; s8e 80 — 90. Otrobi: 65 — 75.

+ Budimpeštanska termimska borza. (4. t. m.) Tendence trdna; promet srednji. Pšenica: za junij 11,6 — 11,7, za oktober 20,97 do 20,98; rž: za junij 11,60 — 11,70, za oktober 12,87 — 12,89; kuruza: za julij 12,42 do 12,44, za avgust 12,72 — 12,74, tranzitna za julij 11,66 — 11,70.

Živina

+ Živinski sejem v Ljubljani. (4. t. m.). Na današnji sejem je bilo prignanih 226 konj, 54 volov, 53 krav, 17 telet in 525 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 47 konj, 30 volov, 26 krav, 10 telet in 385 prašičkov. Sejem je bil precej živahen, vendar so pa cene ostale v glavnem nespremenjene. Mnogo je bilo prodanih prašičkov za rejo, ki so prilično dragi in so se prodajali po 250 do 400 Din za komad po velikosti. Za kg žive teže notirajo: voli I. 10 — 10,25 Din (na zadnjem sejmju 10 — 10,25), II. 9 — 9,50 Din (9,50), III. 8 — 8,50 Din (8,—), krave debele 5 — 7 Din (5—7), krave klobasrice 4 — 5 Din (4—5), telela 14,50 — 15,50 Din (14,50 do 15,50).

Naročajte

„Našo dobo“

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!
TOVARNA PELIKAN
KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETAJL
LAKIRANJE — POKRIČANJE
EN GROS Otroški vozički
MARLIN TRG ST. 8
TOVARNA
Ljubljana VII.
SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLES IN VOZIKOV!

Aresit dvojno impregnirana usnjata lepenka

Lepenka za izolacijo

posuta s plutovino ali z milovko (Talkum)

Izolačne plošče dvojno lepljene

Bitumenozna strešna lepenka vseh vrst

Bitumen juta za izolacijo

Vsi ti produkti so izdelani iz čistega, naravnega meksi-kanskega BITUMENA.

Bitumen v originalnih sodih

Lesni cement

Dobavlja v vsaki množini

JOS. R. PUH, Ljubljana

Gradaška ul. 22

Telefon 2513

Posetite me na velesejmu paviljon „F“ št. 483-484

VINOTOČ

S 1. junijem so se na gradu PTUJ zopet začela ičititi znana izvrstna graščinska vina po izredno nizkih cenah

Zahvala

Za številne izraze sočutja, ki ste nam ga izkazali o priliki nenadomestljive izgube našega ljubelega očeta in soproga, predragega brata, strica in svaka, gospoda

Adolfa Ranzingerja
rudniškega tajnika

posebej pa še gg. zdravnikom dr. Zarniku, dr. Neubergerju, primariju dr. Steinfelserju, dr. Vraberju, dalje ravnatelstvu T. P. D. v Zagorju, Lovskemu društvu, Zvezi slovenskih vojakov in Gasilskemu društvu, častiti duhovščini, njegovim stanovskim tovarišem, vsem darovalcem cvetja ter končno vsem, ki ste ga spremlili na njegovi poslednji poti — naša najlepša hvala.

Zagorje ob Savi, dne 4. junija 1930.

Josipina Ranzinger roj. Jan, soproga. — Pepko in Mira, otroka v imenu ostalih sorodnikov.

Kartoteka

družba z o. z.

7492

Velesejem paviljon „N“

Preselitveno naznanilo

Čenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem svoj

zobni atelje

iz Valvazorjeve ulice preselil na

Kralja Petra trg 1

Maribor (v Beraničevo hišo)

MAKS WOLF
konces. zobotehnik

Brez posebnega obvestila.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem pretresujočo vest, da je naša nad vse ljubljena, dobra, blaga mamica, oziroma stara mamica, tašča in teta, gospa

PAVLINA DETIČEK

roj. Staudinger
notarjeva vdova

v sredo, dne 4. junija 1930, zjutraj po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v 77. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

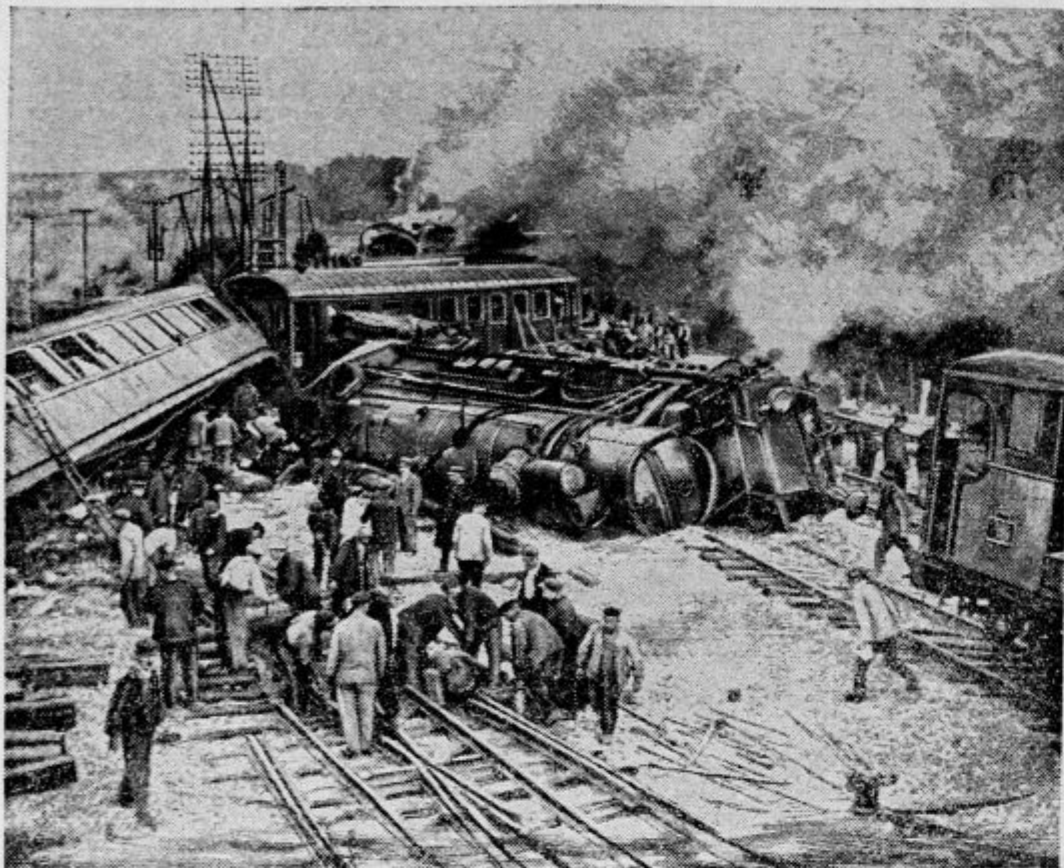
Pogreb nepozabne mamice bo v petek, dne 6. junija 1930, ob 16.30 uri iz hiše žalosti, Vodnikova ulica 10, na okoliško pokopališče.

Sveta maša zadušnica bo darovana v soboto, dne 7. junija 1930, ob 8. uri v župni cerkvi v Celju.

Celje, dne 4. junija 1930.

Globoko žalujoči ostali.

Iz življenja in sveta

Silovita železniška nesreča pri Montereauju

Brzovlak Pariz—Marseille se je na nepojasnjen način zaletel v drezino, stoječo na progi. Pri tem je stroj skočil s tira ter povlekel za seboj dva osebnih voza I. in II. razreda. Izpod razbitin so potegnili 8 mrtvih in 25 težko ranjenih. Kakor sklepajo iz nekaterih znakov, gre pri nesreči za atentat na predsednika vlade Tardieua, ki se je malo prej peljal po isti progi v Dijon. Uvedena je stroga preiskava, ki naj pojasni način atentata in dožene krivice.

Črna nevarnost

Afrika, nekoč dežela divjakov in levov, dobiva vedno večji pomen v razvoju mednarodni trgovini, ki tvori hrbenico britanskega imperija. Kavni nasadi ob veličastnem jezeru Viktorija-Njansa resno ogrožajo blagostanje brazilskih veleposesnikov. Letno izvozi črna celina skoro za 2 milijardi različnih pridelkov. In kmalu bodo dogradili velikansko železniško progo Kapsko mesto—Kaira, ki teče izključno po britanskem ozemlju. A razen tehničnih in gospodarskih vprašanj je postalo v Afriki še posebno pereče človeško vprašanje. »Times« poroča v nizu zanimivih člankov o zapletljavih političnih in socialnih razmerah, s katerimi se je moral seznaniti kot »glasnik imperija« na svojem zadnjem afriškem potovanju britanski prestolonaslednik. V Afriki bivajo 3 milijoni belih ljudi, od katerih odpade milijon na sever (Egipt in francoske kolonije), a ostalo na jug. Južna Afrika je terišče ogorčenega boja med belo in črno raso. Ko so se začeli vanjo naseljevati holandski kolonisti, so imeli južnoafriški domačini, Hotentoti in Bušmeni opravka z bojevitim zamorskim rodom Bantujev. Bušmeni so izumrli, Hotentoti so postali mešanici, »Evratrikani«, toda 4 in pol milijona Bantujev je ohranilo svojo čisto kri in resno ogroža bodočnost belih naseljencev. Po mnenju statističnega urada Južnoafriške unije bodo čez 50 let 4 milijoni Evropejcev utonili v 24-milijonskem črnem morju. Zamorci Bantu kažejo poleg številčnega tudi izreden duševni napredek. Imajo že zdaj svoje duhovnike, odvetnike, inženjeje (njih sodniki vestno nosijo angleške srednjeveške lasulje in dolge plašče). Četudi ne kažejo preveč izvirnih talentov, odtehta njih vztrajnost, pridnost in nadarjenost pri posnemanju evropske tehnike vse drugo. Do zadnjega časa so izvrševali zamorci vsa naporna fizična dela. Po ukoreninjenih navadah iz suženjskih časov bi bilo pod častjo belega človeka, da bi »glumil črnca« pri obdelovanju polja, v obrti in sličnem. Radi tega kaže pretežni del belega prebivalstva v vročem južnoafriškem podnebnju vse znake telesnega in duševnega propadanja. Otroci so izredno leni in malo nadarjeni. Buri so nekoč izplačevali vsem nezmožnim rojakom letno podporo iz državne blagajne. Angleži so namesto tega uvedli petkratno plačilo za belo-

kočca, ki opravlja isto delo kakor črnec. Samo lani so imele transvaalske železnice radi tega 700.000 funtov šterlingov izgube. A takšne praktike nimajo bodočnosti. Narodno gospodarstvo mora biti dobičkonosno in tako izpodrinjajo stroji in cenejši črni delavci privilegirane belce. Pred petimi leti je izbruhnila radi tega v Južni Afriki prava meščanska vojna. General Hertzog, takratni ministrski predsednik Unije, je pomiril belo prebivalstvo samo s tzv. »zakonom o barvnih nameščencih«, ki je silno preprečil vsem črnecem in mešancem možnost boljšega zaslužka. »Ne tajimo, da smo preplašeni«, je zagovarjal ministrski predsednik svoj »Coloured Bill«, »a naš strah ni nespameten, ker se bojimo slabe bodočnosti.« Torej je bila razlika med polnopravnimi belokožci in črnici, ki so jim odvzeli vse volilne državljanske in pridobitne pravice, umetno ustvarjena. S tem pa je bila Južnoafriška unija obsojena na stalne notranje boje. Delavske organizacije, »South African Industrial and Commercial Workers Union«, so kmalu pridobile 200.000 črne članstva. Njih vodja je nadarjeni Klement Kadaly, vnek tistega glavarja rodu Atongov, ki je nekoč gostoljubno sprejel raziskovalca Livingstona. Mladi voditelj nima lahkega stališča, ker preživi neštetoletni komunistični agitatorji stalno na prilobnost, da bi zaleteli plemensko vojno, ki bi utegnila biti nevarna za britanski imperij. Kadaly je osebno obiskal socialno-demokratske voditelje v Parizu, Londonu in Ženevi ter vodi boj proti komunizmu. Pod njegovim vplivom je nastopila Workers Union proti plemenskemu hujšanju, ki ogroža uspehe razrednega gibanja. Toda moskovski pristaši uspešno ribarijo v kalni vodi sedanjih nevzdržnih razmer in pridobivajo črno množico za svoje geslo »Afrika Afričani«. Radi tega je srečal Kadaly v Londonu popolno umevanje za zahteve glede enake pravice in prilike za zaslužek. Bodočnost britanskega imperija zahteva sodelovanje s Kadalijevimi pristaši, ker drugače ni mogoče preprečiti črno bele vojne. Princ Waleški je moral na svojem potovanju proučiti vsa ta vprašanja, ki jih šteje British Colonial Office med svoja najbolj odgovorna in težka.

Dežne plašče

za gospode v največji izbiri, dalje propisne za oficirje ter sive za organe finančne straz — prodaja najugodnejše
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Verska ločina, ki uči uničevanje človeštva

Po svetovni vojni se je začela širiti po Evropi neka verska ločina, izvirajoča iz Amerike, koje glavni nauk zahteva uničenje človeštva. V Ameriki se je že toliko razširila, da ima svoj časopis »Orator«, v katerem širi svoje nazore med svet. Ameriški misijonarji so osnovali podružnice svoje cerkve že v Berlinu, Parizu in v Budimpešti. Sekta je baje zelo razširjena tudi po Rumuniji. Nje nauki pa so zelo pogubni za človeštvo, ker propovedujejo umetno zatrtje človeškega rodu. Temelj nauka nove ločine izvajajo iz nekih besedi v evangeliju sv. Janeza, ki jih tolmačijo na način, da je za človeštvo edini spas smrt. Glavni namen pristašev nove vere, ki se imenuje »Kristijani«, je smrt in preprečenje vsake množitve. Smisel življenja leži edino v uničevanju človeškega rodu. Verniki ne smejo imeti otrok in se morajo proti porodom zavarovati z

vsemi možnimi zdravniškimi sredstvi. Čudna vera se doslej seveda širi tajno, ker države ne morejo priznati tako uničujočih verskih načel.

Angleški grbi

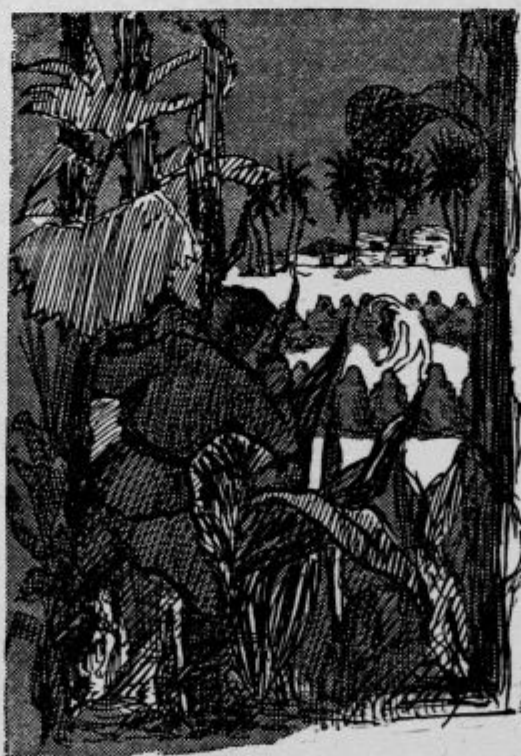
Vsako leto imenuje angleški kralj v določenem času kopico oseb za barone, grofe in vojvode. Novi aristokrati si morajo potem izbrati in uradno prijaviti svoje grbe. To je prav težka naloga. Večinoma so v zadregi in si pomagajo s predmeti, ki se nanašajo na njih rodbinske priimke. Tako ima sir James Boot v grbu tri velike škornje z ostrigami zato, kar pomeni »boot« v angleščini čevlji. Admiral Beethy, ki je postal grof po znani bitki z nemško mornarico pri Skageraku, si je zbral za grb panj, ker pomeni »bee« čebelo. Sir William Sevenoak ima v grbu sedem hrastov. Utemeljitelj te rodbine so našli namreč nekoč v votlem drevesu blizu kraja z imenom »Sedem hrastov« (Seven Oaks) v Kentu. Lord Blakemore ima v grbu tri zamorske glave, lord Heron tri čaplje in Bannerman vhranja jočo zastavo — vse to se nanaša na pomen rodbinskega imena. Drugi grbi so nastali iz gesel, ki zopet izvirajo iz primkov. Tako stoji pri baronih Weldone v zlatem ščitu »Well done!« (dobro narajeno!). Pri lordih Dixey latinsko: »Quid dixi dixi« (kar sem povedal, to sem povedal) in pri Flawersih »Gospod skrbí za cvetke«, ker pomeni »flower« cvetlico. Astori, čijih predniki so obogateli kot krznarji, imajo v grbu napol golega Indijanca in v usnje oblečenega belega lovca s puško. Lord Glanowski je dobil milijone s premogokopi in njegov grb kaže rudarja z batom in kladivom. Pri lordu Wulwingtonu drži lev v gobcu ječmenove klase, kar pomeni, da kuha še vedno pivo. A najbolj čudne grbe imajo angleška mesta. Večkrat jih ne morejo raztolmačiti niti heraldični izvedenci, in čudna reč: najmanjša mesta imajo vedno najbolj natrpne oznake. V tem oziru prednjači škotsko mestec Krew. Njegov grb nima enakega na svetu, ker so v njem vpodobljeni: sedem konj, deset mož, ena ženska, kočija, jaderica, dva hriba, cesta, reka in štiri drevesa. Nič ne ve, kaj bi to vse pomenilo. Morebiti je imel bolj čuden grb samo tisti poljski slahčič, čigar grb je kazal polpsa, polkoze in črno uš, ki je na bobnu kozolce obračala!

Pretresljiva zgodba ljubezni

'Krotilec kač'

je začela izhajati v ilustrirani tedenski reviji »Življenje in svet«.

Zgodba opisuje nesrečno zakonsko zvezo običajnega moža z razdvojenim plesalko. Godi se na Angleškem in v severni Afriki, kjer se konča tragično za oba.

»Sredi njihovega kroga je stala postava, osvetljena od lune, ki bi jo lahko smatral za prikazen: tako je bila drobna, tako blede je bil njen obraz, tako ne navadne so bile njene kretnje...«

Revija »Življenje in svet« stane mesečno samo 8 Din in se naroči pri upravi: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

Moderna tehnika pri justifikaciji

V Carson Cityju države Nevade so v ponedeljek usmrtili zločinca in večkratnega morilca Whiteja na popolnoma nov način. V celici so ga privezali na stol, nato pa napolnili sobico z zadušljivimi plini, ki jih je obsojenec polagoma vdihaval in se tako zadušil.

Mnogo priprav

je bilo potrebno, da se je dalo tako važnemu produktu, kot je ASPIRIN na polju pobijanju bolezni, za to svrhu primerno obliko.

Cela vrsta kemikov, arzenal aparatov je bila potrebno v mnogoletnih preizkusih, da se je osigurala brezprikojna izdelava ASPIRINA.

ASPIRIN
jedinstveni na svetu

30 let ASPIRIN

Bolniško zavarovanje za živali

Dočim se Francoska še vedno ni odločila za obvezno zavarovanje zoper bolezen in nezgode, ni na Nemškem menda nobenega človeka, ki ne bi bil včlanjen pri katerikoli bolniški blagajni. Zdaj so pa uvedli v Berlinu tudi bolniško zavarovanje za živali. Za majhen mesečni prispevek lahko vpiše sleherni občan v seznam zavarovancev svojega psa, mačka, konja, kanarčka. Blagajna plačuje kakor običajno zdravniška, umetno zobovje itd.

Razstava čl. steklarstva v Železnem Brodu

H. — Praga, 2. junija.

Češko steklarstvo je svetovno znano. Steklo je eden glavnih izvoznih predmetov Češkoslovaške in steklarstvo je tako važna panoga gospodarstva, kakor sladkor in pridelki poljedelstva, saj preživlja na stotisoče delavcev ter je med najnaprednejšimi industrijskimi granami. Večinoma je ta industrija v nemških rokah, predvsem zato, ker leži v gorskih obmejnih pokrajinah, bogatih na gorivu, deloma pa zato, ker se pri izdelavi najfinejšega stekla uporablja čisti pesek, ki ga kopljejo v Rudogorju ravno v saškem delu tega pogorja. Zaradi ugodnih prirodnih pogojev se je steklarska industrija razvila lahko le vzdolž severne meje Češke.

Steklarne izdelujejo šipe za okna, razno posodo in razne izdelke iz litega stekla. Te vrste steklarne so razširjene po vsem Češkem, kjer je dovolj čistege kremenca. Cela vrsta pa je steklar, ki izdelujejo iz finega, čistega, kristalnega stekla forme, iz katerih se potem brusijo krasne vaze, posoda in podobno. Ti izdelki so na svetu skoro brez konkurence, le Švedska in Belgija do neke mere konkurirata češkim izdelkom. Del te industrije je razširjen tudi po srednji Češki in sicer brusarne, ki obdelujejo steklo iz tovarn obmejnih krajev. Vendar je ta panoga osredotočena v glavnem okoli Bora pri Češki Lipi, nedaleč od Liberca. Tudi brusarne so deloma v nemških rokah, dočim je delavstvo v njih po pretežni večini češko.

Tretja vrsta steklarskih izdelkov je tkzv. jabolnsko blago. Sem spada razna drobnjad, zlasti steklenj biseri in korale, ki gredo večinoma v prekomorske zemlje. Velike količine tega blaga se izvažajo v Indijo in Afriko ter sploh med kulturno nižje stoječe narode. Tej panogi je pridruženo tudi brušenje jantara in dragih kamnov. Nemški del je industrije je osredotočen okoli Jablonca pri Libercu, češki, ki v ničemer ne zaostaja za kakovostjo nemških izdelkov, pa okoli Železnega Broda v Krkonoših. Izdelava jabolnskega blaga se vrši deloma v tovarnah, deloma pa v domači obrti ter preživlja številne rodbine iz najbednejših plasti prebivalstva. Izdelki tvorijo znaten in vreden del čl. izvoza, ali izvoz tega blaga je na žalost že nekoliko let v krizi.

To češko steklarstvo — nemška in češka panoga delujeta zelo složno v

skupno korist — praznuje letos nekoliko jubilejev. Letos je minulo 300 let od ustanovitve prve in še danes najznamenitejše češke steklarne Harrachove v Novem Svetu. Nadalje je poteklo tudi 75 let od ustanovitve prve avstrijske steklarne šole v Kamenem Šenovu pri Libercu ter 60, odnosno 50 let od ustanovitve enakih šol v Boru pri Češki Lipi in v Jabloncu. Vse te šole so bile popolnoma nemške, prva češka steklarska šola pa je bila otvorena šele pred 10 leti v Železnem Brodu in slavi torej letos svojo prvo desetletnico obstoja.

V Železnem Brodu bo povodoma vseli omenjenih jubilejev letos prirejena razstava celokupne severnočeške steklarne industrije, ki se je bodo udeležile vse steklarske korporacije in šole. Mesto Železni Brod leži v prekrasni pokrajini in ima zelo dobre železniške in avtobusne zveze na vse strani. Razstava bo otvorena 8. junija in je inozemstvo, zlasti Nemčija, pokazalo že silno zanimanje zanjo. Bilo bi prav, da bi si tudi jugoslovanski trgovci ogledali razstavo in navezali neposredne stike z izdelovalci, kajti češko steklo in slični izdelki prihajajo v Jugoslavijo in na ves Balkan preko Avstrije in Nemčije na škodo odjemalca, ki se mu s tem nepotrebnim posredovanjem blago samo podraži.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Četrtek, 5. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Srebohrvaščina. — 19.30: Novi kazenski zakonik. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

Petek, 6. junija

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Predavanje o šolstvu. — 19.30: Italijansčina. — 20: Riharjev večer. (Cerkveni pevski zbor z Viča). — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Reproducirana glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 18: Lahka glasba. — 20: Klavirski koncert. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Poročila. — 21.20: Tonfilmska glasba. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20: Prenos opere iz gledališča. — PRAGA 17: Prenos koncerta iz Brna. — 20: Glasba eksotičnih narodov. — 20.30: Komorna glasba. — 21: Godba za ples. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 17: Komorna glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Lahka glasba. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.15: Simfonični koncert. — DUNAJ 11: Reproducirana glasba. — 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Romantična glasba. — 16.30: Avstrijski skladatelji. — 20: »Das Wiener Madl«. — 21.05: Dunajski skladatelji. — BERLIN 17.20: Koncert kvinteta. — 19.30: Lahka godba orkestra. — 20.30: Večerni koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Pevski in violinski koncert. — 20: Koncert orkestra. — 21: Veselofra. — 24: Koncert godalnega kvarteta. — STUTTGART 19.30: Slušaj. — 20.45: Serenade. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Narodne pesmi. — 20.25: Operni večer. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.02: Operni večer.

Miss Amy Johnson

Mlada angleška letalka ob svojem pristanku v Karačiju (Indija).

Najvišji je poklical k Sebi v boljše življenje našo nad vse ljubljeno, preobro mamico, gospo

URŠULO GERBIC

Po težki in mučni bolezni je dne 4. junija ob ¼5. zjutraj, previdena s tolažili sv. vere, v 61. letu starosti, za vedno zatisnila oči.

Pogreb bo dne 5. t. m. ob 4. popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v frančiškanski in trnovski cerkvi. Priporočava jo v blag spomin!

8605

Ljubljana, dne 4. junija 1930.

STANKO, VERA

Teffi:

Lenoba

V listu sem nekoč čitala, da so od-
krili mikrob lenobe in da nameravajo
zgraditi poseben sanatorij za lenuhe,
kjer jih bodo lečili s cepljenjem in z
injekcijami, v težjih primerih pa bodo
odstranili neko žlezo, ki jo imajo le-
nuhi nekje pod nosom.

Če je vse to res, je strašno. To bo
poslednja krivica, ki jo bo človek pri-
zadejal lenobi.

Človek je v svoji zaslepljenosti okle-
vetal to najboljšo svojo lastnost, pri-
šel jo je med svoje napake in jo zdaj
imenuje mater vseh pregreh.

Ko je Bog preklel Adama, mu je de-
jal, da se bo vse življenje trudil v po-
tu svojega obraza. Če bi bil Adam res
marljiv človek, bi se bil tedaj samo na-
smehnil:

»Truditi se v potu svojega obraza?
Kaj naj neki ima človek proti tako
prijetnemu poslu? To vendar popolno-
ma odgovarja moji naravi in bi jaz
na ta način preganjal dolg čas tudi
brez Tvojega prokletstva«.

Pa se Adam ni nasmešnil in tudi
razveselil se ni, temveč je bilo to pro-
kletstvo Gospodovo zanj zares kazen,
kajti zadelo ga je v najglobljejši
osnove njegovega bitja, v njegovo le-
nobo.

Če človek ne bi bil lenuh, bi se s tem
vse končalo. Z nohti bi gребel po zem-
lji in dobival bi od nje le trnje in osat.
Sicer pa se je itak že v petem pokol-
jenju rodil prvi lenuh, ki je dejal:

»Ne bom gребel zemlje z rokami.

Ne ljubi se mi. Treba si bo kaj izmi-
sliti, da bo manj dela in več pridela-
ka.« In je skoval prvo lopato.

Naslednji lenuh je bil prepričan, da
tudi lopata porabi preveč sil.

»Ne ljubi se mi«

Pa je ujel in vpregel konja.

Ko so izumili parni stroj, je bil to
največji praznik za lenuhe vseh de-
žel.

»Zdaj, je končano«, so se veselili
»dosti smo delali! Naj zdaj stroj dela
namesto nas. Mi si bomo pa ta čas od-
počili in prižgali cigareto«.

Pa so se po vsem svetu zavrteli stro-
ji in zatulile sirene. Vse vrste dela je
lenuh naložil stroju, pa mu še ni bilo
dovolj. Še je tuhtal, premišljeval in
sklepal.

»Kaj, ko bi tako napravil, da bi mi
bilo treba samo s prstom migniti, pa
bi bilo že vse naredeno!«

Pravi, globoki in resnični lenuh nam-
reč ni len le zase, ampak tudi za dru-
ge. Če bi, na primer, moral ležati na
boku in gledati, kako drugi zanj dela-
jo, potem bi se od samega gledanja
utrudil. Kdor je kdaj zavestno občutil
to mogočno čustvo, ta ve, da ravno
ono vodi človeštvo po poti napredka.

Gleda lenuh na ulico in vidi tam
človeka, ki izmučen tava okrog in ki
ima prav gotovo že lep kos poti za
seboj, še večjega pa pred seboj.

»Da se mu le ljubilo izmisliti si bo
treba stroj, ki bo vozil ljudi in ki bo
to storil hitro pa poceni.«

V tem trenutku je tramvaj že naro-
čen in čaka samo še na človeka, ob-
darjenega s precejšnjo in intenzivno

lenobo, ki ne bo le sanjal o njem, tem-
več ga bo tudi dejansko izumil in s
tem izvršil naročilo.

Ko so iznašli električni stroj, tedaj
so lenuhi priredili okoli njega prave
bakhanalije. Električni stroj, tedaj
greti, dvigati, razveseljati in go-
voriti. Lenoba je objela ves zemlje-
krog. Preveklela je zemljo s tračnicami
(ljudem se ne ljubi hoditi), z brzozav-
nimi žicami (ne ljubi se jim pisati),
postavila je antene za brezžični brzo-
jav (ne ljubi se jim napeljavati brzo-
javnih žic) in še ji je vsega premalo,
še vedno išče kaj novega in sili na-
prej. Sodobni svet predstavlja sliko po-
polnega razmaha največje delavnosti.
Iz tovarniških dimnikov se kadi, mo-
torji brne, stroji ropotajo, jermeni švi-
stijo.

Kaj je vendar to? Odkod ta never-
jetna energija? Nič. Nam se enostav-
no ne ljubi.

Če natančneje pogledamo, vidimo,
da smo obkroženi s produkti najhujše
lenobe. Poglejmo tkalnico. Nastala je
zato, ker se ženskam ne ljubi tkati.
Prav tako predilnica.

Pa poročate: potreba je rastla. Pri
marljivem človeku skupno s potrebo
raste tudi gorečnost, to je res, toda
misel o malem trudu in velikih rezul-
tatih je pa le produkt lenobe, matere
vseh pregreh.

Ko pridete domov, vas popelje nav-
zgor dvigalo, ki ga je izumil človek,
katerega ni bilo prav nič sram priz-
nati, da se mu ne ljubi hoditi po stop-
nicah. Vrata odpirate s francoskim
ključem, da štedite služinčad. Okrene-

te električno vžigalo, ki je zato tu, ker
se nekemu fenomenalnemu lenuhu ni
ljubilo pošiljati po sveče.

Včasih so leno otroke pretepali. To
je, hvala Bogu, malo pomagalo. Mo-
goče je vpravi eden iz teh otrok, ki so
jih zaradi pomanjkanja časa pozabili
pravočasno nabiti, iznašel kako izpo-
polnilo, s katerim si je olajšal svoje
nekdanje otroško delo.

Če pa prično lenobo res temeljito
zdraviti, potem bo vse propadlo. Vse
se bo ustavilo in nazadovalo.

»Nisem neumen«, bo dejal trgovec,
»da bi s konji vozil iz Novgoroda v
Moskvo. To predolgo traja.«

»Ne ljubi se mi šivati obleke z ro-
ko«, bo dejal krojač. »Zakaj je pa po-
tem šivalni stroj tukaj?«

»V šesto nadstropje se mi ne ljubi
hoditi, tkati se mi ne ljubi...«

Mogoče se hočejo zdraviti taki, ki
jim prinaša lenoba precej neprijet-
nosti.

V moji sobi stoji, na primer, na-
slanjač z raztrgano prevleko. Jaz se
veda to dejstvo pred vsemi skrbno pri-
krivam s pregrinjalom, posebno bistro-
oke ljudi pa posadim prav na raztr-
gano mesto. Če namreč opazijo, mi bo-
do takoj svetlovali, naj premenjam pre-
vleko. Zdelo se jim bi, da ni nič laž-
jega kakor to. Z resnično lenobo ob-
darjeni človek pa ve, kakšen hrup lah-
ko povzroči ena sama nepremišljena
beseda.

Dobro, premenjam prevleko. Pa ve-
ste kaj bo zaradi tega nastalo? Deja-
la bom služkinji:

»Pokličite sem tapetnika, ki stanuje
tam-le na vogalu!« Služkinja bo šla, pa
se bo kmalu vrnila in dejala, da ga ni
doma in da mora priti drugo jutro. Šla
bo drugo jutro in pripeljala tapetni-
ka. Ta me bo vprašal, s kakšno kožo
naj naslanjač prevleče in če želim
vzorci.

»Ni treba vzorcev. Delajte, kakor
sami veste in znate,« bom dejala v
strahu, da se ne bi preveč zavleklo.

»Mi vendar ne deremo kože s sebe.
Vzorci morajo biti,« bo odgovoril in
šel po vzorce. Potem bo spet prišel in
spet šel, parat staro prevleko, izpod
katere se bo vsipal prah in lezla žima.

Nato bo vlek iz obojev žeblice in kak
otrok mu bo pri tem pomagal, tapetni-
kova žena pa bo pometala smeti vkup.
Potem bodo merili kožo, potem bodo
šli, prišli, odšli... Vse to zaradi moje
želje, da bi imela naslanjač cel. Zari-
di take neumne in malenkostne želje.
Ali je mar vredno?

Ne, ne morem. Sodim, da bi bilo
lažje iznajti tak stroj, ki bi naslanjač
kar sam vlekel v tovarno in jih tam
popravljal.

Ni treba sanatorijev, ni treba uni-
čevati lenobe. Naj se razvija, krepí in
vodi človeštvo k onemu prekrasnemu
smotru, h kateremu hodi že toliko sto-
letij: nič delati in vse imeti.

Poslednje pa, kar bo napravil člo-
vek, bo velikanski obelisk s prekriza-
nimi rokami na vrhu in z napisom:

»Lenoba je mati vse kulture.«
(Iz knjige: »Sokrovišče zemlji.« —
Preložil B. Z.)

FIAT 514

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

JUGOSLAVENSKO FIAT
AUTOMOBILNO PROMETNO D. D.

BEOGRAD ZAGREB
in pri vseh naših koncesionarjih.

**Kadar že kupujem apar-
rat, hočem tudi, da takoj
slikam.**

To je ravno ono, kar Vam nudi zaklop-
na kamera »BALDA«. Naglo zapopa-
dete in ne kvarite slik.

ZAKLOPNA KAMERA »BALDA« je
iz trdega lesa, prevlečena z granito-
lom. Ponikljani okovi. Se enostavno
izvleče. Veliko briljantno iskalo. Vario
zapora. Objektiv: special-aplanat. For-
mat 9x12 cm. Vsakemu aparatu je pri-
loženo točno navodilo o fotografira-
nju, kakor tudi tabela o osvetljenju.
— Cena franko, na vaš dom poslan
Din 285.—

Aparat vzamemo, ako vam ne ugaja,
na naše stroške nazaj. Odgovarjajoče
plošče tucat: Din 34.50, fotopapir 10 li-
stov Din 9.—

Tudi Kodak model »B« je idealen
aparati za začetnika. Format 6 x 9
Din 145.—

Voigtlander kamera »VAG« za plošče
in filme, kamera za bolj izkušene foto-
amaterje 6.5 x 9 cm, Din 650.—

S pošiljko dobite brezplačno fotolist
s pregledom najboljših aparatov in pri-
bora.

Kastner & Ofner,
Zagreb

Največja odprema in blagovna
hiša v Jugoslaviji

Provizijskega potnika
spособnega in agilnega, z dobrimi referencami, za Slovenijo, ter

krajevnege zastopnika
za mesto Maribor sprejme **EVARD POPOVIČ**, mesna industrija
v Ljubljani.

Ponudbe z navedbo referenc je nasloviti na Evard Popovič, Ljub-
ljana, poštni predal 39. 7685

Vinogradniki

Štrjenje raznih bolezni in škodljivcev proti z vedno
večjo nevarnostjo, da uniči ne samo trgatve, temveč
tudi vinograde same. Sedaj je najboljši čas za pokon-
čevanje **OIDIUMA**, **TRTNIH MOLOV** in drugih škod-
ljivcev s preizkušeni in sigurnimi preparati, če želite
imeti bogato trgatve.

AGRITOX najnovejšo sredstvo za škropljenje proti
TRTNIM MOLOM.

ARZOLA sredstvo za škropljenje proti **TRTNIM**
MOLOM.

MOLEX sredstvo za zapraševanje proti **TRTNIM**
MOLOM za časa cvetenja, ko se bolj pojavijo in se
trte ne sme škropliti.

SULFAROL za škropljenje proti **OIDIUMU**.

AGRITOX, **ARZOLA** in **SULFAROL** se lahko zme-
šajo z raztopino modre galice za istočasno škropljenje
zaradi prihranka časa in delovnih moči.

Zahtevajte naša strokovna navodila in cenike na
naslov:

BILJANA A. D., BEOGRAD
Telefon 3-80 Dušanovac.

„DALMATIA“
tvornica Portland cementa d. d.
KAŠTEL SUČURAC pri Splitu
priporoča svoj prvovrstni svetovno znani
la PORTLAND CEMENT
„TITAN“ - „DALMATIA“
v juti in papirnatih vrečah ter sodih

7196 **Glavni zastopniki:**
M. GREGOVIČ & CO., Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 1, telefon 2971

Za birmo najlepša in najcenejša darila dobite le
pri tvrdki
A. FUCHS
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

IVAN BREGANT
uradnik državnih železnic v pokoju

včeraj, dne 3. junija, ob 21.15 min. po kratki, težki bo-
lezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 5.
junija, iz hiše žalosti, Marijina ulica 10, ob 18. uri na
franciškansko pokopališče na Pobrežje.

Maša zadušnica se bo brala dne 6. junija ob pol 9.
uri v franciškanski cerkvi. 8609

Zg. Ponikva, Podgora pri Gorici, Zagreb, Mari-
bor, dne 4. junija 1930.

Žalujoči ostali.

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej
najlažjega in najmodernejšega tipa
najboljših svetovnih tovarn. Otroški
vozčki od najpreprostejšega do najfi-
nejšega modela. Izdeluje se tudi po
okusu naročnika. Šivalni stroji, mo-
torji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, naj-
nižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov,
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Izdelovanje žičnih izdelkov
ŠIMEN S., Jesenice - Fužine 148

nudi najceneje
mreže za ograje,
za postelje,
za presipanje peska,
za okna itd.
v vseh velikostih.

Zahtevajte
v lastnem interesu ponudbe!

Pozor, lovci! Pozor, lovci!
Popravila orožja najceneje pri novootvor-
jeni puškarski tvrdki

ALBIN ŠIFRER
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12
Zraven restavracije Novi svet.
Orožje, streljivo, ribarske potrebščine.

Blago za ženske
svileno, voleno in perli-
no, zadnje novosti, če-
ka levo, veliko izbi-
ra in znano solidne cene

R. MIKLAUČ,
»Pri škofcu, Ljubljana.

PROMETNEGA
URADNIKA

IŠČE privatna železnica. — Prednost
imajo pensionisti državne železnice.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra«
pod »št. 756«. 7697

Darujte za slepce!

14 kar. zlati ura Din 280
Srebro Din 160

Jamstvo pet let.
Elegantna ploščata
nikelj ožilje ura
s kamni, kot etika
leži v gladki okoli-
stici »Koskopi«
Najcenejše kakovo-
sti »ROSKOPF«
Za neodgovarjajoče
se vrne denar.

Anton Kiffmann
Maribor 136/b
Specializirani smo na boljše
švicarske ure.